

Pielikums
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministra
2014.gada 28.aprīļa
rīkojumam Nr.166

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
darbības stratēģija

2014. - 2016.gadam

Rīga, 2014

Satura rādītājs

IZMANTOTO SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	3
IEVADS	4
1. VISPĀRĪGĀ DAĻA.....	5
1.1. DARBĪBAS PILNVAROJUMS.....	5
1.2. ĪSTENOTIE DARBĪBAS VIRZIENI	5
1.3. VARAM PRIORITĀTES	6
1.4. VARAM KOMPETENCĒ ESOŠO POLITIKAS JOMU MAKROIETEKMES REZULTĀTI, REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI UN TO SKAITLISKĀS VĒRTĪBAS	7
1.5. VARAM DARBĪBAS VIRZIENU APRAKSTS.....	8
1.5.1. <i>Vides aizsardzības politika</i>	8
1.5.2. <i>Dabas aizsardzības politika</i>	10
1.5.3. <i>Klimata pārmaiņu samazināšanas nacionālā politika</i>	12
1.5.4. <i>Vides politikas integrācija</i>	14
1.5.5. <i>Elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības un valsts informācijas sistēmu attīstības politika</i>	16
1.5.6. <i>Publisko pakalpojumu politika</i>	19
1.5.7. <i>Reģionālā politika</i>	23
1.5.8. <i>Pašvaldību sistēmas attīstības politika un darbības pārraudzība</i>	26
1.5.9. <i>Telpiskās plānošanas un zemes politika</i>	27
1.5.10. <i>Investīciju piesaiste vides, reģionālās attīstības, elektroniskās pārvaldes un informācijas tehnoloģiju politiku ieviešanai</i>	30
1.5.11. <i>Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība</i>	34
1.5.12. <i>Eiropas Savienības struktūrfondu teritoriālās sadarbības programmu, citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu finansēto reģionālās attīstības un pārrobežu sadarbības atbalsta pasākumu vadība</i> ..	38
1.6. VARAM DARBĪBAS SPĒJU IZVĒRTĒJUMS.....	43
2. VARAM VALSTS BUDŽETA PROGRAMMU DAĻA	47

Izmantoto saīsinājumu saraksts

CFLA	Centrālā finanšu līgumu aģentūra
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EM	Ekonomikas ministrija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ETS	Eiropas Teritoriālā sadarbība
FM	Finanšu ministrija
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
ĪADT	Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas
KF	Kohēzijas fonds
KM	Kultūras ministrija
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
LHEI	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
LVĢMC	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”
MK	Ministru kabinets
NOR	Norvēģijas finanšu instruments
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
SM	Satiksmes ministrija
TAPIS	Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VM	Veselības ministrija
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VVD	Valsts vides dienests
ZM	Zemkopības ministrija

Ievads

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk-VARAM) darbības stratēģija 2014.-2016. gadam ir ministrijas vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurš ietver VARAM kompetencē esošo politikas plānošanas dokumentos noteiktos mērķus un ir balstīts uz VARAM nolikumā noteiktajām funkcijām un uzdevumiem.

VARAM darbības stratēģija ir izstrādāta, balstoties uz Ministru kabineta 2011.gada 4.janvāra instrukciju Nr.1 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās īstenošanu”.

VARAM darbības stratēģija pamatojas uz Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam, Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam, kā arī citos ministrijas kompetencē esošajos nozares politikas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un ietver mehānismus šo prioritāšu īstenošanai.

VARAM darbības stratēģijas izstrāde ir veikta ar mērķi uzlabot vidēja termiņa budžeta plānošanas procesu, tieši saistot politikas plānošanas dokumentus, pasākumus to ieviešanai ar pieejamo un nepieciešamo budžeta finansējumu.

Stratēģija ietver 3-5 gadu vidēja termiņa mērķus. VARAM darbības stratēģijas īstenošanas budžets ir veidots pēc budžeta programmu principa. Katrai budžeta programmai tiek noteikti rezultatīvie rādītāji. Budžeta programmas ir sagatavotas, lai uzlabotu valsts budžeta līdzekļu pārskatāmību un novērstu dublēšanos to izlietošanā, kā arī nodrošinātu valsts budžeta resursu efektīvu, koordinētu izmantošanu ministrijas mērķu sasniegšanai. 2014.-2016. gadam ministrijas budžets plānots no 19. valsts budžeta programmām.

1. Vispārīgā daļa

1.1. Darbības pilnvarojums

VARAM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tādās jomās kā vides un dabas aizsardzība, reģionālās attīstības plānošana un koordinācija, pašvaldību attīstība un pārraudzība, teritorijas attīstības plānošana un zemes pārvaldība, vienas pieturas aģentūras principa ieviešana valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamībā, informācijas sabiedrība, elektroniskā pārvalde un valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldība.

VARAM veido nozares politiku, kā arī organizē un koordinē tās īstenošanu:

- 1) vides un dabas aizsardzībā, tajā skaitā:
  - a) vides kvalitātes uzlabošanā;
  - b) dabas aizsardzībā;
  - c) dabas resursu saglabāšanā un ilgtspējīgā izmantošanā;
  - d) klimata politikā;
  - e) vides investīcijās;
  - f) hidrometeoroloģijā;
  - g) zemes dziļu izmantošanā.
- 2) reģionālajā attīstībā;
- 3) pašvaldību sistēmas attīstībā;
- 4) teritorijas attīstības plānošanā, tajā skaitā ainavu plānošanā;
- 5) zemes pārvaldībā;
- 6) valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamībā, vienas pieturas aģentūras principa ieviešanā;
- 7) informācijas sabiedrībā, elektroniskajā pārvaldē un valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldībā.

VARAM pārrauga pašvaldību darbības likumību, kā arī pašvaldībām likumos un citos normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildi, atbilstoši pašvaldību darbību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei.

Darbības virsmērķis (misijas definējums)

VARAM darbības virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, sekmēt reģionu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, ieviest labas pārvaldības principus valsts un pašvaldību darbā, nodrošināt publisko pakalpojumu visaptverošu pieejamību, t.sk. elektroniski, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

1.2. Īstenotie darbības virzieni

- 1) Vides aizsardzības politika.
- 2) Dabas aizsardzības politika.
- 3) Klimata pārmaiņu samazināšanas nacionālā politika.
- 4) Vides politikas integrācija.
- 5) Elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības un valsts informācijas sistēmu attīstības politika.
- 6) Publisko pakalpojumu politika.

7) Reģionālā politika.

8) Pašvaldību sistēmas attīstības politika un darbības pārraudzība.

9) Telpiskās plānošanas un zemes politika.

10) Investīciju piesaiste vides, reģionālās attīstības, elektroniskās pārvaldes un informācijas tehnoloģiju politiku ieviešanai.

11) Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība.

12) Eiropas Savienības struktūrfondu teritoriālās sadarbības programmu, citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu finansēto reģionālās attīstības un pārrobežu sadarbības atbalsta pasākumu vadība.

1.3. VARAM prioritātes

1. Sagatavoties un nodrošināt Latvijas prezidentūras ES Padomē novadīšanu 2015.gadā.
2. Sagatavoties iestājai OECD un nodrošināt Latvijas līdzdalību OECD darba grupās.
3. Uzlabot vides kvalitāti, veicināt ilgtspējīgu resursu (pazemes un virszemes ūdeņu, zemes dzīļu resursu) izmantošanu, samazināt atkritumu poligonos apglabājamo atkritumu daudzumu.
4. Veikt nepieciešamos sagatavošanās darbus un īstenot īpaši aizsargājamo sugu un biotopu kartēšanu visā Latvijā.
5. Attīstīt dabas izglītības centrus, sagatavot priekšlikumus dabas izglītības programmu integrēšanai skolu mācību procesā.
6. Attīstīt Dabas ekspertu kompetences centru, VARAM zemju un infrastruktūras ilgtspējīgai attīstībai un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.
7. Nodrošināt Latvijas gatavību sasniegt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķus periodā līdz 2020.gadam un veicināt Latvijas virzību uz oglekļa mazietilpīgu attīstību.
8. Pilnveidot plānošanas reģionu darbību, izveidojot uzņēmējdarbības atbalsta centrus plānošanas reģionos.
9. Izstrādāt ilgtermiņa politikas priekšlikumus pašvaldību sistēmas attīstībai.
10. Pilnveidot un uzlabot pašvaldību darbības tiesiskuma uzraudzību.
11. Veicināt spēcīgāku, viengabalaināku un ietekmīgāku administratīvo teritoriju izveidi, kurās pašvaldības efektīvi darbotos un spētu pārņemt decentralizējamās valsts tiešās pārvaldes funkcijas.
12. Pilnveidot pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmu, nodrošinot tās prognozējamību un pārskatāmību.
13. Pilnveidot teritorijas attīstības plānošanas sistēmu valstī un izveidot efektīvu zemes izmantošanas pārvaldību.
14. Nodrošināt ES struktūrfondu un investīciju fondu 2014.-2020.gadam finansējuma piesaisti un efektīvu izmantošanu vides un dabas aizsardzības, elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības, valsts informācijas sistēmu attīstības un reģionālās attīstības atbalsta pasākumiem.
15. Nodrošināt ES struktūrfondu 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmu vadību, aizstāvot Latvijas intereses programmu izstrādes un ieviešanas laikā.
16. Nodrošināt efektīvu ES struktūrfondu 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" Latvijas – Lietuvas un Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas Vadošās iestādes funkciju izpildi.

17. Nodrošināt Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014.gada plānošanas perioda programmu ieviešanu un rezultātu uzturēšanu.
18. Izveidot no valsts budžeta finansētu atbalsta programmu pašvaldībām ārpus 9 nacionālās un 21 reģionālās nozīmes esošajiem centriem.
19. Veicināt e-prasmju pilnveidi, publiskās pārvaldes IKT risinājumu centralizāciju, pakalpojumu elektronizāciju un publiskās pārvaldes darbības procesu pilnveidi.
20. Izveidot publisko pakalpojumu sistēmu, definējot sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas publisko pakalpojumu attīstības politikas un regulējuma izstrādē, metodiskā vadībā un īstenošanā.

1.4. VARAM kompetencē esošo politikas jomu makroietekmes rezultāti, rezultatīvie rādītāji un to skaitliskās vērtības

1) *Kopējais pārstrādātais sadzīves (visu nebīstamo) atkritumu apjoms (% no gadā radītā)*: 2008.g. - 42%; 2009.g. - 46%; 2010.g. - 47%; 2011.g. – 57%; 2012.g.-76%.

2) *Pieejamas ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu izplatības kartes (% no kopējās Latvijas teritorijas)*: 2012.g. – 0%; mērķis 2016.g. – 20%.

3) *Siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas (Gg CO₂ ekvivalenta)*: 2008.g. – 11,6; 2009.g. – 10,9; 2010.g. – 12,1; 2011.g. - 11,5.

4) *Reģionālās attīstības atšķirības* – atšķirības starp attīstītajiem un mazāk attīstītajiem reģioniem valsts ietvaros, % no valsts vidējā IKP līmeņa: 2010.g. 42,5%, 2011.g. 41,7%, 2012.g. 40,09%.¹ *Ja skaitlis ir 0, tad atšķirības starp reģioniem neeksistē.*

5) *Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un sabiedriskajām iestādēm* (% no visiem iedzīvotājiem): 2010.g. – 23, 2011.g. – 24, 2012.g. – 25, 2013.g. - 26

6) *Komerscābiedrību īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību iestādēm, (% no komerscābiedrībām ar darbinieku skaitu 10 un vairāk)* 2010.g. – 60, 2011.g. – 62, 2012.g. – 64, 2013.g. - 66

7) *Ar kvalitatīviem ūdenssaimniecības pakalpojumiem nodrošināto Latvijas iedzīvotāju īpatsvars (%)*: 2010.g. – 51,4% (centralizēta notekūdeņu savākšana) un 57,0% (centralizēta ūdensapgāde); 2012.g. – 57,3% (centralizēta notekūdeņu savākšana, tai skaitā aglomerācijās > 2000 CE nodrošināta pieejamība 76% iedzīvotāju) un 62% (centralizēta ūdensapgāde, tai skaitā aglomerācijas > 2000 CE nodrošināta pieejamība 82% iedzīvotāju)².

¹ PKC prognozēs Nacionālajā attīstības plānā 2014-2020.gadam.

² Ziņojumi par vides investīcijām 2010. un 2012.gadā, VARAM

1.5. VARAM darbības virzienu apraksts

1.5.1. Vides aizsardzības politika

Esošās situācijas apraksts:

Vides sakārtošanā pēdējo 20 gadu laikā sekmīgi īstenoti pasākumi, samazinot piesārņojuma apjomu un nodrošinot videi draudzīgus sabiedriskos pakalpojumus. Turpmāk jā rūpējas par vides stāvokļa nepasliktināšanu vai uzlabošanu, vietās, kur joprojām ir sastopamas vides problēmas, īstenojot arī reformas dažādās vides aizsardzības jomās. Vides aizsardzības jomā svarīgi vairāk pievērsties tādiem ilgtspējīgu attīstību veicinošiem pasākumiem kā dabas resursu taupīšana un efektīva izmantošana.

Lai izpildītu Latvijas saistības attiecībā uz iekšzemes ūdeņu un jūras ūdeņu laba stāvokļa sasniegšanu, nepieciešams īstenot iesāktos pasākumus ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošanai, kā arī pilnveidot normatīvos aktus, tai skaitā noteikt prasības ūdenssaimniecības pakalpojumu (ūdensapgādes un kanalizācijas) sniedzējiem un lietotājiem. Ūdenssaimniecības jomā jāpabeidz lielo pilsētu ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu sakārtošana un vēl līdz 2015.gadam jāturpina darbs mazajās apdzīvotajās vietās, lai nodrošinātu ūdenssaimniecības pakalpojumu atbilstību ES direktīvu prasībām, kas paredz, ka aglomerācijās ar CE > 2000 iedzīvotājiem šo pakalpojumu pieejamība ir jānodrošina 100%, kādēļ ir jāturpina ieguldīt investīcijas dzēramā ūdens piegādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanā.

Vides piesārņojuma un riska novēršanā nepieciešams pievērst lielāku uzmanību tādiem svarīgākiem instrumentiem riska samazināšanai kā dažādi tehnoloģiskie uzlabojumi, pietiekami resursi pārvaldībai un operatīvai rīcībai. Neskatoties uz paveikto gaisa kvalitātes uzlabojumu jomā, transportlīdzekļu skaita straujā palielināšanās un ekonomisko darbību attīstība, tai skaitā ostās, atstāj ietekmi uz gaisa kvalitāti. Rīgā atsevišķās vietās pārsniegti normatīvi daļiņām PM₁₀ un NO_x, kādēļ gaisa kvalitātes jautājumi joprojām paliks vides politikas risināmo jautājumu lokā.

Pēdējos gados nepietiekama uzmanība ir pievērsta zemes dziļu izmantošanai. Trūkst valsts un pašvaldību zemes dziļu izmantošanas stratēģijas, kā arī zemes dziļu izmantošanas valsts pārvaldība ir sadrumstalota, un šo institūciju kapacitāte nav pietiekama. Šādā situācijā ir grūti nodrošināt efektīvu zemes dziļu apsaimniekošanas politiku.

Latvijā ar ES fondu finansiālo atbalstu ir izveidota atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra. Nepieciešams turpināt atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, veicinot atkritumu atkārtotu izmantošanu. Mērķis atkritumu apsaimniekošanai noteikto prasību nodrošināšanai ir samazināt apglabājamo atkritumu plūsmu, palielinot atkritumu pārstrādi, t.i., samazināt radīto atkritumu apjomu, efektīvi izmantot dabas resursus, pārstrādājot un reģenerējot atkritumus, samazināt apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzumu.

Mērķis:

Atbilstoši Vides aizsardzības politikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam noteiktajam virsmērķim veicināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu

<i>Politikas rezultāti:</i>						
Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības ³				
		2012	2013	2014	2015	2016
Veiktas rīcības vides kvalitātes mērķu sasniegšanai, sekojot labas pārvaldības principam	1. Četru upju baseina apsaimniekošanas plānu un pasākumu programmu atjaunošana, ietverot tajos plūdu pārvaldības programmu un pasākumus [programmu skaits]	4	4	4	4	4
	2. Izstrādāta zemes dziļu izmantošanas stratēģija	Zemes dziļu izmantošana valsts un pašvaldību zemēs notiek koordinēti, atbilstoši stratēģijai.				
	3. Politikas plānošanas dokumentu, tiesību aktu un citu dokumentu izstrāde un pilnveidošana vides aizsardzības jomā [izstrādāto dokumentu skaits]	4	5	7	5	10
	4. Iedzīvotājiem ir pieejams pakalpojums dzērienu iepakojuma depozīta sistēmas ieviešanas un piemērošanas ietvaros (iespējas nodot iztukšotu dzērienu iepakojumu) [ar depozīta sistēmas starpniecību savāktā un atpakaļ pieņemtā dzērienu iepakojuma apjoms %]	0	0	0	50%	70%
	5. Kopējais pārstrādātais sadzīves (visu nebīstamo) atkritumu apjoms [% no gadā radītā]	76%	77%	78%	79%	80%
	6. Normatīvā regulējuma pilnveidošana gaisa un smaku piesārņojuma samazināšanai no ostas termināļiem un dzelzceļa cisternām, kā arī citiem objektiem, kas rada smaku traucējumus	Normatīvais regulējums izstrādāts un apstiprināts MK				
	7. Sadarbībā ar Rīgas domi aktualizēta Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2011.-2015. gadam	Programma izstrādāta un apstiprināta Rīgas domē				
	<i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i>					
Vides aizsardzības politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (apstiprinātas MK 2013.gada 18.marta sēdē)						

³ Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam; Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam

12.sadaļas „Turpmākās rīcības plānojums” 12.6.apakšsadaļā „Ūdens resursi un Baltijas jūra” norādīti uzdevumi un galvenie pasākumi mērķu sasniegšanai; 12.2., 12.4., 12.6. un 12.7.sadaļa.
Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2013.gada 21.marta rīkojumu Nr, 100) - 3.5. un 4.5.sadaļa.

Iesaistītās iestādes:

VVD, VPVB, VSIA LVĢMC, LHEI

1.5.2. Dabas aizsardzības politika

Esošās situācijas apraksts:

Daudzām ES nozīmes sugu un biotopu aizsardzība tiek nodrošināta, veidojot ES nozīmes aizsargājamās teritorijas *Natura 2000* (130 sugām un visiem biotopiem), tādējādi radot apstākļus sugu reālai saglabāšanai to dabiskajā vidē (aizsardzība *in situ*) - Latvijā izveidotas 689 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, no kurām 332 iekļautas *Natura 2000* tīklā un aizņem 11,5% no Latvijas sauszemes teritorijas un 15% jūras teritorijas.

Kopš *Natura 2000* teritoriju izveidošanas ir paplašinājušās zināšanas par atsevišķu sugu izplatību un ekoloģiskajām prasībām. Arī monitoringa datu analīze liecina, ka atsevišķu teritoriju konfigurācija un aizsardzības režīms nenodrošina optimālus apstākļus ES nozīmes sugu un biotopu pastāvēšanai ilgtermiņā un ievērojamas īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnes atrodas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ļoti būtisks dabas aizsardzības sistēmas elements, taču ar tām vien nepietiek lielākās daļas sugu un biotopu aizsardzībai, tāpēc ir nepieciešams veikt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu kartēšanu visā Latvijā, kas sniegtu pilnīgu informāciju par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu sastopamību valstī. Šādas ļoti būtiskas informācijas trūkums neveicina sabiedrības izpratni par dabas aizsardzības pasākumu nepieciešamību un lietderību, jo, pašvaldībām un zemes īpašniekiem veicot saimniecisko darbību, nereti rodas neizpratne, kādēļ valsts nosaka aizliegumu plānotajai darbībai, ja iepriekš informācija par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm nav bijusi pieejama.

Viena no būtiskākajām problēmām dabas aizsardzības jomā ir nepietiekamais finansējums sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai nepieciešamo pasākumu ieviešanai, kas izraisa sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa pasliktināšanos. Trūkst inovatīvu finansēšanas mehānismu dabas aizsardzības pasākumu īstenošanai.

ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības stāvoklis tiek izvērtēts reizi sešos gados pēc vienotas metodikas visā ES - 2007. un 2012.gadā. 2013.gadā labvēlīgā aizsardzības stāvoklī atradās tikai 28% sugu un 13% biotopu. Pārējo sugu un biotopu stāvoklis novērtēts kā dažādās pakāpēs nelabvēlīgs, kas nozīmē, ka sugas vai biotopa ilgstoša pastāvēšana bez aktīvas cilvēku līdzdalības situācijas labošanā nebūs iespējama. Lai situāciju uzlabotu, nepieciešams finansējums sugu un biotopu apsaimniekošanai un atjaunošanai, kas ļautu Dabas aizsardzības

pārvaldei, pašvaldībām un Vides nevalstiskajām organizācijām veikt nepieciešamos pasākumus sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai. Lielā daļā gadījumu šī mērķa sasniegšanai būtisks mērķis ir nodrošināt aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādi un ieviešanu. Lai nodrošinātu sociāli-ekonomisko interešu līdzsvarotību, ir būtisks vienots skatījums uz sugu un biotopu aizsardzībai nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem un teritorijas saimniecisko attīstību, kā arī būtiska ir sadarbība ar pašvaldībām normatīvo aktu izstrādē un īstenošanā.

Mērķis:

Izvērtēt Latvijas Natura 2000 teritoriju tīkla efektivitāti, veicot robežu precizēšanu (balstoties uz veikto sugu un biotopu izplatības kartējumu) un ieviešot dabas teritorijām izstrādātajos dabas aizsardzības plānos paredzētās aktivitātes.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Nodrošināta aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrāde un ieviešana	ĪADT īpatsvars (no kopējā), kurām izstrādāti dabas aizsardzības plāni un uzsākta to ieviešana (%) ⁴	30%	30%	30%	35%	40%
2. Veikta Natura 2000 teritoriju robežu precizēšana, ņemot vērā kartēšanas rezultātus jaunāko zinātnisko informāciju un monitoringa rezultātus.	Pieejamas ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu izplatības kartes (%) ⁵	0	0	0	0	20%
3. Sabiedrības izglītošana un iesaistīšana dabas aizsardzības prasību nodrošināšanā	Izveidoti un attīstīti dabas izglītības centri (turpmāk – DIC), tajā skaitā iekļaujot Līgatnes dabas taku attīstību dabas izglītības līmeņa celšanai. Sagatavoti priekšlikumi Izglītības ministrijai dabas izglītības programmu integrēšanai skolu mācību procesā [izveidoto DIC skaits]	0	4	5	5	5

⁴ Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam

⁵ Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam

4. Dabas ekspertu kompetences attīstība. Stiprināt DAP kā uzraudzības institūciju sertificēto ekspertu darbības uzraudzībā, atzinumu kvalitātes nodrošināšanā, t.sk. izveidot un uzturēt sniegto atzinumu datu bāzi.	Dabas ekspertu kompetences centra attīstība un metodiskā apmācība, profesionālu dabas ekspertu tīkla izveidei, profesionāli eksperti [% no kopējā mērķa].	0	0	10%	30%	50%
5. Apsaimniekošanas pasākumu plānošana un ieviešana, saskaņojot dabas aizsardzības un sociāli-ekonomiskās intereses, kas nodrošina aizsargājamo dabas vērtību saglabāšanos un vietējās uzņēmējdarbības attīstību.	VARAM zemju un infrastruktūras ilgtspējīga attīstība un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kā pilotteritorijas ar vislabākajiem apsaimniekošanas piemēriem [teritoriju skaits, kurās veikta infrastruktūras izveide; kopskaitā 31 teritorijā līdz 2020.gadam].	0	0	0	2	7
<p><i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i></p> <p>Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas MK 2013.gada 18.marta sēdē): 25.lpp. – 4.3.Svarīgākie pasākumi un ieguvumi; 43.lpp. – 11.3.Dabas aizsardzība (politikas mērķu rezultatīvie rādītāji); 71.lpp. – 12.3.Dabas aizsardzība (turpmākās rīcības plānojums).</p> <p><i>Iesaistītās iestādes:</i></p> <p>VARAM, FM, ZM, DAP, pašvaldības</p>						

<p>1.5.3. Klimata pārmaiņu samazināšanas nacionālā politika</p> <p><i>Esošās situācijas apraksts:</i></p> <p>Pasaules zinātnieki ir vienprātis, ka šobrīd ir vērojamas aizvien pieaugošas klimata pārmaiņas un to galvenais cēlonis ir pieaugošs siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas.</p> <p>Latvijas SEG emisijas laika posmā no 1990. līdz 2000. gadam ievērojami samazinājās, bet, sākot ar 2001. gadu, vērojams to pakāpenisks pieaugums, kam pēdējos gados ir tendence svārstīties dažu procentpunktu robežās ekonomiskās situācijas dēļ. Lielāko daļu no Latvijas kopējām SEG emisijām rada enerģētikas (43%), transporta (27%) un lauksaimniecības (19%) nozares (datu avots: <i>EEA Technical Report 8/2013. European Union Green House Gas Inventory 1990-2011 and Inventory Report 2013</i>).</p> <p>Lai veicinātu klimata pārmaiņu novēršanu līdz 2020.gadam Latvijai ir jānodrošina ES klimata un enerģētikas tiesību aktu kopumā (2008/2009)</p>
--

noteikto mērķu izpilde, t.sk. ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā neiekļautajās nozarēs jānodrošina, ka Latvijas SEG emisiju pieaugums 2020.gadā nepārsniedz +17%, salīdzinot ar 2005.gadu, kā arī jānodrošina Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbība Latvijā. *Latvijas nacionālajā reformu programmā „ES 2020” stratēģijas īstenošanai* (2011) ir izvirzīts skaitliskais mērķis SEG emisiju ierobežošanai, kas nosaka, ka 2020.gadā tās nedrīkst pārsniegt 12 190 Gg CO₂ ekv. Prognozes liecina, ka Latvija šos mērķus nespēs sasniegt, ja netiks veikti papildus pasākumi SEG emisiju samazināšanai.

Papildus būtiski, ka Latvijai ir jānodrošina arī tās virzība uz oglekļa mazietilpīgu attīstību, jo atbilstoši ES Ceļvedim virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050.gadā, Latvijai līdz 2050.gadam savas SEG emisijas ir jāsamazina par 80-95% salīdzinot ar 1990.gada līmeni.

Būtiskākā risināmā problēma: vienotas rīcībpolitikas trūkums, lai ierobežotu SEG emisijas no darbībām, kas nav iekļautas Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kā rezultātā ir apdraudēta SEG emisiju samazināšanas ikgadējo mērķu sasniegšana un Latvijai šo mērķu neizpildes gadījumā būs jāiegādājas trūkstošās SEG emisiju vienības. Taču paralēli, ņemot vērā to, ka klimata pārmaiņas jau diemžēl ir sākušās un to ietekmes kļūst aizvien bīstamākas, Latvijā nepieciešams attīstīt arī politiku pielāgošanās klimata pārmaiņām nodrošināšanai.

Mērķis:

Koordinēt SEG emisiju samazināšanu, tādējādi veicināt Latvijas virzību uz oglekļa mazietilpīgu attīstību un sekmējot Latvijas pielāgošanos klimata pārmaiņām.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Izstrādāta politika SEG emisiju ierobežošanai	1.1. Izstrādāta Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2014-2020.gadam	Nodrošināta pasākumu identificēšana un atbildības par to ieviešanu sadale, lai nodrošinātu ikgadējo SEG emisiju samazināšanas mērķu izpildi 2014-2020.gadā.				
	1.2. Izstrādāta stratēģija Latvijas virzībai uz oglekļa mazietilpīgu attīstību periodam līdz 2050.gadam	Nodrošināta stratēģisko mērķu un uzdevumu formulēšana Latvijas virzībai uz oglekļa mazietilpīgu attīstību, lai 2050.gadā tiktu nodrošināts SEG emisiju samazinājums par 80-95%.				
2. Stabilizētas valsts kopējās SEG emisijas	2.1. Kopējo SEG emisiju apjoms, Mt CO ₂ ekv.	na	na	12,20	12,40	12,45
	2.2. ETS neiekļauto SEG emisiju apjoms, Mt CO ₂ ekv.	na	na	9,4	9,5	9,6
3. Uzlabota Latvijas gatavība pielāgoties klimata	3.1. Izstrādāta pielāgošanās klimata pārmaiņām	Nodrošināta klimata pārmaiņu radīto risku, kā arī esošo un				

pārmaiņu ietekmēm	stratēģija	potenciālo ietekmju identificēšana un pasākumu noteikšana, lai nodrošinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām.
	3.2. Ieviesta klimata pārmaiņu un pielāgošanās klimata pārmaiņām monitoringa sistēma	Nodrošināts klimata pārmaiņu indikatoru regulārs monitorings un analīze, sasaiste ar pielāgošanās klimata pārmaiņām plānošanu un nodrošināšanu.
<p><i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2014-2020.gadam izstrāde un ieviešana • Stratēģijas Latvijas virzībai uz oglekļa mazietilpīgu attīstību periodam līdz 2050.gadam izstrāde un ieviešana • Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas izstrāde un ieviešana • Klimata politikas mērķu integrēšana dažādu nozaru politikās • ETS darbības Latvijā nodrošināšana • Klimata pārmaiņu un pielāgošanās klimata pārmaiņām monitoringa sistēmas izveide un ieviešana 		
<p><i>Iesaistītās iestādes:</i></p> <p>EM, LVĢMC, SM, VRAA, ZM, IZM.</p>		

<p>1.5.4. Vides politikas integrācija</p> <p><i>Esošās situācijas apraksts:</i></p> <p>Lielākā daļa slodžu uz vidi rodas saistībā ar citu nozaru, it īpaši lauksaimniecības, mežsaimniecības, transporta, enerģētikas darbību. Pašlaik vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības aspekti nav pietiekami iekļauti visu līmeņu politikas plānošanas procesos un izstrādāto tiesību aktu ieviešanā, tādēļ nepieciešams mērķtiecīgi īstenot pasākumus šādos virzienos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vides aizsardzības institūciju kapacitātes paaugstināšana <p>Sakarā ar finanšu krīzi, kopš 2009.gada visām VARAM padotībā un pakļautībā esošajām vides institūcijām, jo īpaši VVD, tika ievērojami samazināti resursi, ko nevarēja kompensēt veiktie optimizācijas pasākumi, līdz ar to vides institūciju kapacitātes stiprināšana būs izšķirīgs solis vides politikas īstenošanai nākamajā plānošanas periodā. VVD trūkst kapacitātes kontroles veikšanai, kā arī iespējām veikt nepieciešamās darbības avāriju situācijās. VVD 2014.gadā realizēs LVAF projektu, kura rezultātā tiks izstrādāta daudzpakāpju moduļu tipa apmācības sistēma, kas aptvers visus strādājošos un visas VVD darbības jomas, tādējādi nodrošinot ikviena inspektora vai eksperta nepārtrauktu apmācību.</p>
--

• **Ekonomisko instrumentu izmantošana vides aizsardzībā**

Pašlaik vides aizsardzībā izmantojamie ekonomiskie instrumenti nav pietiekami cieši sasaistīti ar vides problēmu risinājumiem un videi nodarītajiem zaudējumiem. Īstenojams darbs Zaļā publiskā iepirkuma izmantošanas veicināšanā, vides nodokļu un nodevu sistemātiskā pārskatīšanā ar mērķi mainīt patērētāju un ražotāju uzvedības modeli, kā arī novirzot investīcijas specifisku vides un dabas aizsardzības jautājumu risināšanai.

• **Vides informācijas pieejamības, pētījumu un sabiedrības līdzdalības uzlabošana**

Pašlaik ir nepietiekama vides informācija visos līmeņos, nepilnīgs vides monitorings, kā arī nenotiek iegūto rezultātu izvērtēšana. Dati arī nepieciešami, lai novērtētu citu nozaru īstenoto pasākumu ietekmi, tai skaitā, ES fondu finansēto darbu ietekmi. Sabiedrībai ir tiesības saņemt kvalitatīvu informāciju par vides stāvokli, kas tai ļauj pāriet no pašreiz dominējošā patērētāju sabiedrības modeļa uz ilgtspējīgas sabiedrības modeli, ņemot aktīvu dalību vides aizsardzībā, piemēram, iesaistīties kādā no ekosertifikācijas programmām („Zilais karogs peldvietām un jahtu ostām” u.c.). Normatīvajos aktos noteiktas sabiedrības tiesības iesaistīties vides jautājumu risināšanā, tai skaitā ietekmes uz vidi novērtēšanas procesā, teritorijas attīstības plānojuma izstrādes procesā vai būvniecības ieceres sabiedriskajā apspriešanā, un šīs tiesības tiek aktīvi izmantotas. Būtiska ir sadarbība arī ar pašvaldībām normatīvo aktu izstrādē un īstenošanā.

Latvijas zinātne nepietiekami iesaistās reģionālos pētījumos un prognožu izstrādē, kā arī Latvijas dabas kapitāla izvērtēšanā, lietišķo pētījumu koordinācija nav pietiekama. Nepietiekams Valsts pētījumu programmas atbalsts vides zinātniskai izpētei, kas traucē savlaicīgi apzināt vides problēmas un plānot vides aizsardzības pasākumus.

Mērķis:

Palielināt vides aizsardzības institūciju kapacitāti, uzlabot datu un informācijas par vides kvalitāti pieejamību, atbalstīt sabiedrības līdzdalību, lai palielinātu vides politikas integrāciju nozaru politikās, it īpaši lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, transporta nozarē, enerģētikā.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Sabiedrība un valsts iestādes nodrošinātas ar visaptverošu vides monitoringa informāciju	1.1. Katru gadu nodrošināta Nacionālā ziņojuma par vides stāvokli 2008.-2011.gadam aktualizācija, gada pārskatu par vides monitoringa rezultātiem sagatavošana un to ievietošana institūciju tīmekļa vietnēs.	Sabiedrībai nodrošināta aktuālākā informācija par vides stāvokli un vides monitoringa rezultātiem un analīzi, katru gadu palielinot iegūtās vides informācijas apjomu.				

	1.2. Nodrošināta Nacionālā ziņojuma par vides stāvokli 2012.-2015.gadam sagatavošana (ziņojums ir jāgatavo reizi 4 gados)	1	0	0	0	1
2. Palielinās vides aizsardzības institūciju darba efektivitāte	Apstrīdēšanas rezultātā atcelto administratīvo aktu skaita īpatsvars [% no kopējo apstrīdēto aktu skaita]	19%	16%	<15%	<14%	< 13%
3.Sabiedrības līdzdalības paaugstināšanās	NVO sniegto atzinumu par tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem īpatsvars [%], NVO atzinumu skaits pret kopējo izstrādāto projektu skaitu]	16%	10%	13%	15%	17%
4.Zaļā publiskā iepirkuma izmantošanas palielināšanās	Zaļā publiskā iepirkumu prasību piemērošana publiskā finansējuma izmantošanā	Nodrošināta zaļā publiskā iepirkuma nosacījumu iekļaušana publiskā finansējuma izmantošanā.				

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam (apstiprinātas MK 2013. gada 18. marta sēdē):

- Vides, dabas un klimata aizsardzības mērķu integrēšana dažādu nozaru rīcībpolitikās;
- Vides aizsardzības institūciju darbības kapacitātes paaugstināšana;
- Dabas resursu nodokļa likmju sistemātiska pārskatīšana;
- Investīciju nodrošināšana prioritāro vides un dabas aizsardzības jautājumu risināšanai;
- Vides monitoringa sistēmas attīstība;
- Sabiedrības līdzdalības vides un dabas aizsardzības jautājumu risināšanai atbalstīšana.

Iesaistītās iestādes:

VAD, DAD, KVPID, VVD, DAP, VPVB, VSIA LVĢMC, LHEI

1.5.5. Elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības un valsts informācijas sistēmu attīstības politika

Esošās situācijas apraksts:

2006.-2013.gada periodā e-pakalpojumu izveide bija viena no obligātām informācijas sistēmu izveides un pilnveides sastāvdaļām. Lai arī daļā gadījumu šādi tika motivēta attālinātas pakalpojumu sniegšanas “iedzīvināšana”, tomēr pirmie rezultāti liecina, ka daļa no izveidotajiem e-pakalpojumiem nerisina gala lietotāja vajadzības pilnībā, īpaši gadījumos, ja procesā ir iesaistītas vairākas iestādes vai resori. Tāpat ir redzams,

ka ne vienmēr tiek mērķtiecīgi sekmēta izveidoto attālināto apkalpošanas iespēju izmantošana.

Pakalpojumu elektronizācija jāskata kontekstā ar publiskās pārvaldes procesiem, kas ir jāpadara efektīvāki, izmantojot tehnoloģijas. Līdz ar to tehnoloģiju attīstību nepieciešams sasaistīt ar darbības procesu analīzi konkrētās jomās pirms attiecīgās tehnoloģijas ieviešanas, tādējādi sakārtojot procesus un neradot situācijas, kad IKT risinājumi tiek ieviesti pēc tādas pašas shēmas, kā papīra dokumentiem, nepārskatot procesu būtību, bet tikai tos elektronizējot. Tāpat arī gala lietojumi (e-pakalpojumi) no to tehniskās puses ir neelastīgi un grūti piemērojami arvien mainīgām tehniskās vides izmaiņām un jauniem lietojumiem. Lielāks uzsvars būtu jāliek uz atvērto saskarņu attīstību, radot priekšnosacījumus gala lietojumu attīstīšanai uzņēmējdarbībā. Lai procesu optimizācija dotu vēlamu rezultātu, ir nepieciešams izglītēt publiskās pārvaldes darbiniekus par darbības procesu un IKT infrastruktūras labākās prakses procesu ieviešanu un vadību.

Neskatoties uz elektronizēto pakalpojumu skaita būtisku pieaugumu attīstības plānošanas periodā 2006.-2013.gadam, joprojām ir zems iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus, kā arī zema IKT piedāvāto iespēju izmantošana uzņēmējdarbībā. Piemēram, 2012.gadā pasūtījumus caur internetu Latvijā saņēma 9% uzņēmumu (ES vidējais rādītājs – 16%), savukārt, e-komerciju uzņēmējdarbībā izmantoja 7% uzņēmumu (ES vidējais rādītājs – 14%). 2012.gada beigās veiktās aptaujas dati liecina, ka ir zems informētības līmenis par pakalpojumu pieejamību elektroniski un neuzticība interneta videi. Tas liecina, ka pasākumi, kas ir vērsti uz e-pārvaldes attīstības komunicēšanu ar sabiedrību, e-pārvaldes ieguvumu skaidrošanu, pakalpojumu lietotāju izglītošanu, kā arī elektroniskās vides izmantošanas drošības aspektu skaidrošanu ir bijuši nepietiekami. Šiem aspektiem jāpievērš lielāka uzmanība, jo pretējā gadījumā saglabāsies augsts risks, ka e-pārvaldes attīstībā ieguldītās investīcijas nedod atdevi, jo šo investīciju rezultātā radītos e-pakalpojumus sabiedrība neizmanto.

Valsts informācijas sistēmas un e-pakalpojumi ES struktūrfondu plānošanas periodā 2007.-2013.gadam pamatā ir veidoti, izejot no konkrētās iestādes vajadzībām, nepietiekoši koordinējot to attīstību ar citām iestādēm, kuras ir iesaistītas attiecīgā publiskās pārvaldes procesa nodrošināšanā. Koordinācijas trūkuma dēļ bieži vien netika savlaicīgi identificētas prasības datu apmaiņai un integrācijai ar citu iestāžu informācijas sistēmām, un tas ir bijis par iemeslu projektu termiņu kavējumiem, kā arī nepietiekamā kvalitātē izstrādātiem informācijas sistēmu savstarpējās sadarbības risinājumiem un publiskās pārvaldes procesiem. Konceptijas „Valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības organizatoriskais modelis” apstiprināšana un ieviešana ir būtisks priekšnoteikums koordinācijas uzlabošanai 2014.-2020.gada attīstības plānošanas periodā, tomēr vēl ir jāizstrādā iedarbīgi koordinācijas mehānismi savstarpēji saistītu projektu pārvaldībai.

Bieži novērota prakse 2006.-2013.gada attīstības plānošanas periodā – katrā informācijas sistēmas attīstības projektā ir iekļauta arī IKT infrastruktūra attiecīgās informācijas sistēmas darbības nodrošināšanai. Tādējādi tiek pārinvestēts IKT infrastruktūrā. Tas neatbilst IKT pārvaldības labajai praksei, jo lietderīgāk ir veidot centralizētas IKT infrastruktūras platformas, kas, izmantojot mūsdienīgas tehnoloģijas, spēj elastīgi un drošības prasībām atbilstoši nodrošināt nepieciešamos IKT infrastruktūras resursus gan resora līmenī, gan nacionālajā līmenī. Līdz šim nepietiekami tika izmantota sinerģija no publiskās pārvaldes procesu elektronizācijas, e-pakalpojumu pieejamības un privātā sektora gatavības izmantot elektroniskos risinājumus, kas ļautu kāpināt publiskās pārvaldes iestāžu darbības efektivitāti, optimizējot un pārveidojot pārvaldes procesus. Šādas sinerģijas izmantošana nodrošinātu inovatīvu risinājumu radīšanu. Šādas pieejas neizmantošana ir saistīta ar

uzmanības koncentrēšanu uz darbības procesu elektronizāciju katras iestādes ietvaros, vadoties pēc papīra dokumentu plūsmas darbības procesiem. Ir jāparedz aktivitātes publiskās pārvaldes darbības procesu pārveidošanai uz “tikai elektroniski”, tādejādi pilnvērtīgāk izmantojot visas iespējas, ko sniedz pieejamās IKT tehnoloģijas.

Publiskajā pārvaldē tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos tiek nodrošinātas atvērto datu izmantošanas iespējas. Nodrošinot valsts rīcībā esošo datu brīvu pieejamību, tiek radīta iespēja privātā, nevalstiskā un zinātniskā sektora nepastarpinātai iesaistei uz valsts datiem bāzētu e-pakalpojumu un IKT produktu attīstībai, kā arī nepastarpinātai situācijas analīzei un izpētei, tādejādi veicinot valsts ekonomisko izaugsmi, darbavietu radīšanu, kā arī sociālo procesu modelēšanu un paredzēšanu.

Mērķis:

Nodrošināt iespēju ikvienam izmantot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegtās iespējas, veicināt publiskās pārvaldes IKT risinājumu centralizāciju, pakalpojumu elektronizāciju un publiskās pārvaldes darbības procesu pilnveidi, veidot uz zināšanām balstītu ekonomiku un uzlabot kopējo dzīves kvalitāti.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Palielinās publiskās pārvaldes darbības efektivitāte	1.1. Valsts pārvaldes efektivitātes novērtējums (<i>GRICS</i> rādītājs — % starp pārējām valstīm) ⁶	75%	75%	75%	76%	78%
	1.2. Latvijas vērtējums publiskā sektora informācijas atkalizmantošanas indeksā (maksimālais — 700) ⁷	285	285	285	320	340
2. Palielinās iedzīvotāju e-prasmju līmenis	2.1. Iedzīvotāju IKT vidējā līmeņa prasmju attīstība ⁸	30%	30%	30%	34%	35%
	2.2. Iedzīvotāju īpatsvars, kuri nekad nav lietojuši internetu ⁹	24%	21%	18%	15%	13%
3. Nodrošināta pakalpojumu ērta pieejamība elektroniskā vidē ¹⁰	3.1. Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām	42%	44%	46%	48%	51%

⁶ The World Bank Group dati

⁷ Indekss novērtē atvērto datu pieejamības un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanas situāciju, ePSIplatform

⁸ Individuals who have carried out 3 or 4 internet related activities, Eurostat.

⁹ Individuals who have never used the Internet, Eurostat

	3.2. Uzņēmumu īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām	74%	76%	78%	80%	82%
* – prognozes izteiktas ņemot vērā Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam 4. daļas „Informācijas sabiedrības politikas rezultāti un to rezultatīvie rādītāji” 2. tabulā noteiktos rādītājus.						
<i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i>						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot iedzīvotāju, uzņēmēju un publiskajā pārvaldē nodarbināto e-prasmes; 2. Nodrošināt publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveidi, t.sk., optimizējot valsts pārvaldes procesus un izveidojot IKT koplietošanas organizāciju; 3. Nodrošināt publiskās pārvaldes pakalpojumu elektronizāciju. <i>(Atbilstoši Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam noteiktajam turpmākās rīcības plānojumam.)</i>						
<i>Iesaistītās iestādes:</i>						
Visas ministrijas, pašvaldības, NVO, sociālie partneri						

1.5.6. Publisko pakalpojumu politika

Esošās situācijas apraksts:

Publisko pakalpojumu politikas tēma ir daudzšķautņaina un tā ir saistīta ar valsts pārvaldes iekārtas uzbūves, organizācijas un regulējuma jautājumiem. Lai sistemātiski un kompleksi risinātu ar publisko pakalpojumu nodrošināšanu saistītās problēmas, kā piemēram administratīvā sloga mazināšana, pakalpojumu pieejamības uzlabošana, valsts pārvaldes efektivitātes veicināšana, valsts pārvaldes caurskatāmība, tiek piedāvāts ieviest un izmantot jēdzienu „publisko pakalpojumu sistēma”, kas sevī ietver definīciju, principu, resursu, normatīvā regulējuma, uzdevumu, organizatorisko struktūru un metodiku kopumu, kas sabiedrībai nodrošina publisko pakalpojumu saņemšanu. Publisko pakalpojumu sistēmas izveide un attīstība ir uzskatāma par horizontālu valsts pārvaldes politiku.

Situācijas apraksts balstīts uz kvalitatīvajiem pētījumiem - „Visu resoru un neatkarīgo iestāžu publisko pakalpojumu identificēšana (aptuveni 2000 publiskie pakalpojumi) un analīze (vairāk nekā 70 analīzes kritēriji katram pakalpojumam)”, pašvaldību pakalpojumu identificēšana (aptuveni 700 dažādi pakalpojumi 100 pašvaldībās, vidēji pašvaldības sniedz 250 pakalpojumus) un analīze, kā arī ir veiktas konsultācijas ar resoru pārstāvjiem, pašvaldību pārstāvjiem, ekspertiem un sabiedrību. Kopumā ir konstatēta virkne specifisku un nozarēm raksturīgu problēmu, kā arī sistēmiskas problēmas saistībā ar administratīvā sloga mazināšanu, pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, valsts pārvaldes

¹⁰ Informācijas avots: Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam

efektivitātes un caurskatāmības nodrošināšanu. No kopskaitā 103 valsts institūcijām valsts pakalpojumu sniegšana ir nodrošināta 947 vietās, kas uzrāda ļoti augstu pakalpojumu sniegšanas sadrumstalotību un fragmentāciju. Nekoordinēta valsts pārvaldes iestāžu izvietojuma rezultātā valstī ir izveidojušies ~ 947 klientu apkalpošanas centri (fiziskie klientu apkalpošanas punkti), kas darbojas paralēli, pārsvarā nodrošinot pakalpojumu sniegšanu tikai savas institūcijas kompetences ietvarā. Pašvaldību piedāvāto publisko pakalpojumu klāsts, pakalpojumu kvalitāte un pieejamība būtiski atšķiras dažādos novados. Pašvaldību kompetenci pamatā nosaka likums „Par pašvaldībām”, kurā pašvaldību kompetenci iedala kā brīvprātīgās iniciatīvas, autonomās un deleģētās funkcijas. Tādēļ pašvaldībām, atšķirībā no valsts iestādēm, ir autonomija pakalpojumu klāsta un sniegšanas veida izvēlē brīvprātīgās iniciatīvas un autonomo funkciju ietvaros. Savukārt speciālajos likumos deleģēto funkciju ietvaros pašvaldību autonomija ir ierobežota un reglamentēta, tās darbojas kā valsts iestāžu „aģents” un sniedz standartizētu pakalpojumu noteiktā deleģējuma ietvaros.

Pēdējo gadu laikā, optimizējot valsts pārvaldes izdevumus, tika novērota tendence samazināt pārvaldes iestāžu reģionālo filiāļu skaitu, darba laiku, kā arī pakalpojumu sniegšanai nepieciešamos resursus, kas nenovēršami atstāja negatīvu iespaidu uz pakalpojumu kvalitāti un pieejamību īpaši ārpus Rīgas. Šobrīd pamatā institūcijas nodrošina pakalpojumu sniegšanu daudzos kabinetos klātienē, kas ir dārgākā pakalpojumu sniegšanas forma. Klientu vairākkārtēja nosūtīšana no viena speciālista pie otra un nelietderīga speciālistu darba laika izmantošana neliecina par modernu un inovatīvu valsti, kurā kvalitāte, efektivitāte un ātrums spēlē centrālo lomu. Nav racionāli katrai iestādei uzturēt pēc atšķirīgiem principiem veidotus klientu apkalpošanas centrus, jo dažādu nozaru klientu apkalpošanas centru apvienošanas un optimizēšanas rezultātā ir iespējams samazināt ar pakalpojumu sniegšanu saistītās izmaksas vairākās pozīcijās: personu apkalpošanas nodrošināšanā, nekustamā īpašuma uzturēšanā, cilvēkresursu izmaksās, pakalpojumu pārvaldības nodrošināšanā, informācijas tehnoloģiju sistēmu un pakalpojumu sniegšanas infrastruktūras izveidē un uzturēšanā. Līdz šim realizētā pakalpojumu pārvaldība un sniegšana ir organizēta resoru ietvaros. Līdz ar to resoru robežās tiek plānoti un ieviesti ar to saistītie pasākumi – klientu apkalpošanas tīkls, e-pārvaldes risinājumi, u.tml. Elektroniskās pārvaldes attīstība ir viens no prioritāriem virzieniem iestāžu darba pilnveidošanā. Pēdējos gados ir novērojama strauja izaugsme publisko pakalpojumu elektronizācijā, arī drošs elektroniskais paraksts ir kļuvis pieejamāks. Saskaņā ar Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidošanas projekta ietvaros veikto pakalpojumu izvērtējumu, pastāv iespēja, ka elektronizēti var tikt ~55–60% no ~2000 pakalpojumiem. Šobrīd elektroniski tiek sniegta apmēram 1/5 daļa no elektronizējamo pakalpojumu klāsta.

Vienota juridiskā un metodiskā ietvara trūkums un nepilnīga koordinācija ir esošās situācijas faktiskais atspoguļojums, kurā joprojām pārsvars ir resoriski organizētai pieejai. Publisko pakalpojumu sistēmas izveide un tās pilnveide ir svarīga publiskās pārvaldes strukturālo reformu sastāvdaļa, kurai ir būtiska loma vīzijas par mazas un efektīvas valsts pārvaldes izveidi Latvijā īstenošanā, kā arī valsts konkurētspējas un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā.

Lai iedibinātu publisko pakalpojumu sistēmu un nodrošinātu koordinētu rīcību, 2012.gada laikā tika izstrādāta Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides koncepcija, ko Ministru kabinets apstiprināja 2013.gada 19.februārī (Ministru kabineta rīkojums Nr.58). Koncepcijas mērķis ir izveidot publisko pakalpojumu sistēmu, definējot sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas publisko pakalpojumu attīstības politikas un regulējuma izstrādē, metodiskajā vadībā un īstenošanā.

Lai arī ir pieejama virkne e-pakalpojumu un valstī ir relatīvi augsts interneta lietotāju skaits, jau radīto e-pakalpojumu potenciāls ne vienmēr tiek izmantots pilnībā – iedzīvotāji un uzņēmēji nereti joprojām izvēlas procedūras veikt klātienē, norādot, ka administratīvās procedūras mēdz būt sarežģītas, savukārt e-pakalpojumi – fragmentēti. Esošās situācijas analīze norāda uz šādām problēmām administratīvo pakalpojumu elektronizācijā, kurām ir pievēršama papildus uzmanība – nepilnīga lietotāju vajadzību identificēšana un iesaiste pakalpojumu prasību specificēšanā; nekritiska pieeja e-pakalpojuma vai tā īstenošanas formas lietderības izvērtēšanā (piemēram, e-pakalpojums iedzīvotājam vai uzlabots process un sadarbība veikta starp iestādēm); nepilnīga pakalpojuma procesu analīze un pakalpojumu procesu izveide pāri iestādes vai resora robežām; ierobežotas iespējas izveidot un uzturēt dažādām auditorijām un mērķiem piemērotākos lietojumus; mērķtiecīgas pakalpojumu sniegšanas kanālu stratēģijas trūkums (pakalpojuma prioritārie sniegšanas kanāli, izveidotā e-pakalpojuma pilnvērtīga “iedzīvināšana”); fragmentāra prakse lietotājus iesaistīt lietojamības testos; ierobežotas iespējas lietojumus pielāgot tehnoloģiju izmaiņām (mobilo ierīču atbalsts, sistēmu saskarnes, u.c.).

Nepieciešama efektīvāka un pieejamāka pārvalde, tādēļ elektroniska saziņa un elektronisks saturs nav tikai alternatīva papīra risinājumiem – tiem tie ir jāaizstāj. Priekš publiskās pārvaldes un uzņēmējiem veidotajiem pakalpojumiem jau primāri jābūt orientētiem tikai uz elektronisku saņemšanas veidu, savukārt iedzīvotājiem paredzētajiem pakalpojumiem tam ir jāklūst par prioritāro pakalpojumu sniegšanas kanālu.

Taču jāņem vērā, ka atbilstoši 2013. gada decembrī veiktai sabiedriskā viedokļa aptaujai, aptuveni 26% no e-pakalpojumu lietotājiem ir lietojuši arī valsts un pašvaldību iestāžu e-pakalpojumus. Turklāt, atbildot uz jautājumu – ja nepieciešamais valsts /pašvaldību pakalpojums bija pieejams klātienē/ telefoniski / elektroniski, kuram pakalpojumu veidam devāt priekšroku, ~ 30% dotu priekšroku e-pakalpojuma izmantošanai, tomēr ~40% dažādu iemeslu dēļ dotu priekšroku pakalpojumu izmantošanai klātieņi. Klātieņi priekšroku dotu dēļ tā, ka klātieņu sarunā ir iespēja izvairīties no pārpratumiem un kļūdām (80%), ieradums (60%), interneta lietošanas prasmju trūkums (24%).¹¹

Līdz ar to apzinoties, ka daļai iedzīvotāju valsts pakalpojumu izmantošana elektroniskā formā joprojām ir izaicinājums, valstij ir jānodrošina plaša un pieejama informācija par izveidotajiem e-pakalpojumiem un e-iespējām, kā arī ir jānodrošina iespēja iedzīvotājiem saņemt konsultācijas un palīdzību valsts izveidoto e-pakalpojumu izmantošanā (digitālās vides asistenta pakalpojums).

Ir nepieciešams mainīt pieeju publiskās pārvaldes risinājumu un pakalpojumu attīstībā. Ņemot vērā privātā sektora pieredzi, kur lielo uzņēmumu pakalpojumi kalpo par platformu neskaitāmu blakusproduktu (piemēram, lietojumprogrammu) radīšanai, arī valsts pārvaldes investīcijas IKT risinājumos būs ilgtspējīgākas un spēs attīstīt papildus potenciālu, ja tās radīs priekšnosacījumus un iespējas, ka gala risinājumus (pakalpojumus, datu analīzes risinājumus, u.c.), izmantojot valsts rīcībā esošos datus un standartizētas saskarnes, ir iespējams veidot arī trešajām pusēm.

Arvien plašāk tiek attīstīta daudzkanālu pakalpojumu sniegšana, tiek ieviests vienas pieturas aģentūras princips pakalpojumu sniegšanā,

¹¹ [Sabiedriskās domas izvērtējums par e-pakalpojumu pielietojumu Latvijā, Aptaujas rezultāti – Decembris, 2013](#)

paredzot iespēju pakalpojumu sniegšanas funkciju nodot arī partnerorganizācijām, kā arī arvien plašākam pakalpojumu lokam ir jābūt pieejamam pāri robežām, nodrošinot citu ES dalībvalstu iedzīvotāju identificēšanu un elektroniski parakstīto dokumentu pārbaudi. Latvijai ir jānodrošina Direktīvā 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū („Pakalpojumu direktīva”) noteiktā vienotā elektroniskā kontaktpunkta darbība ārvalstu ES dalībvalstu iedzīvotāju apkalpošanai, kuram jānodrošina sadarbība kā ar valsts, tā pašvaldību iestādēm, u.c.

Nav atbalstāma specifisku lietojumu izstrādāšana individuālos lietojumos (pakalpojumos), bet sekmējama platformu attīstība individuālu lietojumu radīšanai. Jāatzīmē, ka ir izveidoti pieejami koplietošanas risinājumi e-pakalpojumu publicēšanai, iedzīvotāju identifikācijai, elektronisko maksājumu apstrādei, standartizētu pakalpojumu aprakstu sagatavošanai un izplatīšanai, pakalpojumu rezultātu nosūtīšanai iedzīvotājam un to uzglabāšanai, u.c. Jāņem vērā esošā pieredze publiskā un privātā sektora elektronisko platformu un risinājumu sadarbībā, formulējot turpmākās sadarbības iespējas un nosacījumus.

Viena no centrālām koplietošanas infrastruktūrām ir e-pakalpojumu koplietošanas infrastruktūra.

Mērķis:

Pilnveidot publisko pakalpojumu sistēmu, nodrošinot iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu izveidi un sniegšanu, lai:

- samazinātu administratīvo slogu,
- uzlabotu pakalpojumu pieejamību,
- uzlabot pakalpojumu kvalitāti un lietojamību,
- veicinātu valsts pārvaldes efektivitāti,
- veicinātu valsts pārvaldes caurskatāmību.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1.Nodrošināta pakalpojumu ērta pieejamība elektroniskā vidē	1.1. Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām	42%	44%	46%	48%	51%
	1.2. Uzņēmumu īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām	74%	76%	78%	80%	82%
	1.3. Iedzīvotāji, kas dod priekšroku valsts pakalpojumu saņemšanai elektroniskā veidā.	27,6%	29,2%	35%	40%	45%
2. Latvijas novērtējums ES ikgadējā eGovernment benchmark study	2.1. „Key enablers” vidējais rādītājs (eID; eDocukenti; Autentifikācija; eSeifs, SSO)	80	74	78	80	85

	2.2. Uz lietotāju orientēta pārvalde („user centric government“)	62	73	75	80	82
<p><i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i></p> <p>Mērķa sasniegšanu paredzēts panākt, ieviešot sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas publisko pakalpojumu attīstības politikas un regulējuma izstrādē, nodrošinot pilnveides procesu koordināciju un vadību, tai skaitā veicinot institucionālo sadarbību un nodrošinot IKT iespēju visaptverošu un koordinētu pielietošanu valsts pārvaldes procesu pilnveidē un pakalpojumu sniegšanā.</p> <p>Publisko pakalpojumu sistēmas izveides un pilnveides uzdevumi izriet no tās mērķiem un faktiski ir sistemātisku risinājumu ietvars. Tas sagrupēts piecos risinājumu blokos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vienota normatīvā un metodiskā ietvara izstrāde, - Pakalpojumu elektronizācija un optimizācija izmantojot IKT iespējas, - Vienota klātienē klientu apkalpošanas attīstība, - Finansēšanas un maksāšanas kārtības noteikšana, - Koordinēšanas un vadības mehānisma noteikšana. <p>Papildus kā būtisks darbības virziens ir informēšanas un izglītošanas pasākumu, kā arī e-pakalpojumu izmantošanas atbalsta (digitālās vides asistenta) pakalpojumu nodrošināšana plašākai sabiedrībai, ar mērķi nodrošināt radīto iespēju visaptverošu izmantošanu un pielietošanu.</p> <p>Digitālajam saturam ir aizvien pieaugošāka un izšķirošāka nozīme valsts ekonomiskajā un sociālajā attīstībā. Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides mērķis ir izmantot arī IKT iespējas, sniegt iespēju iestādēm piedāvāt iedzīvotājiem racionālāk organizētus, pieejamākus un ērtākus valsts, t.sk. izglītības, un medicīnas pakalpojumus, kultūras un izglītības saturu, kā arī radīt priekšnosacījumus atbalstošai uzņēmējdarbības videi, sabiedriskajiem procesiem, jaunām sabiedrības līdzdalības un koprades iespējām, kā arī sadarbībai pāri robežām.</p> <p>Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam (apstiprinātas ar MK 14.10.2013. rīkojumu Nr.486), <i>6.sadaļa – Turpmākās rīcības plānojums.</i></p>						
<p><i>Iesaistītās iestādes:</i></p> <p>Visas ministrijas, valsts kanceleja, VRAA, pašvaldības, NVO, sociālie partneri.</p>						

1.5.7. Reģionālā politika

Esošās situācijas apraksts:

Nozīmīgākās reģionālās attīstības problēmas, kas raksturīgas visā valsts teritorijā, ir būtiskas sociālekonomiskās attīstības līmeņa atšķirības

starp reģioniem, t.sk. izteikti monocentriska uz galvaspilsētu orientēta apdzīvojuma un ekonomiskās darbības struktūra un Latvijas reģionu un attīstības centru nepietiekama konkurētspēja. Šobrīd Latvijā ir 4.augstākās reģionālās attīstības atšķirības ES. Latvijā ir izveidojusies monocentriska, uz galvaspilsētu orientēta apdzīvojuma un ekonomiskās darbības struktūra. Latvijas reģionu un attīstības centru konkurētspēja ir nepietiekama, kā arī pašu reģionu starpā pastāv būtiskas atšķirības sociālekonomiskajā attīstībā.

Šīs tendences galvenie cēloņi:

- zema uzņēmējdarbības aktivitāte, īpaši ārpus galvaspilsētas;
- nepietiekami attīstīta transporta infrastruktūra starp reģionālas un novadu nozīmes attīstības centriem un lauku teritorijām iedzīvotāju mobilitātes nodrošināšanai;
- atšķirīga un daudzviet nepietiekama pakalpojumu pieejamība un kvalitāte.

Šāda situācija veicina iedzīvotāju aizplūšanu uz attīstītākajām teritorijām (pēdējos 5 gados Latvijā iedzīvotāju skaits ir pieaudzis tikai Rīgas pilsētā). Tā rezultātā vēl vairāk samazinās mazāk attīstīto teritoriju izaugsmes iespējas, tām zaudējot cilvēkresursus un mazinoties nodokļu ieņēmumiem – līdzekļiem, ko varētu ieguldīt attīstībā.

Būtiska loma reģionālās attīstības atšķirību mazināšanai ir pašvaldībām – šobrīd līdzekļu apjoms, ko pašvaldības var ieguldīt attīstībā un pakalpojumu nodrošināšanā iedzīvotājiem ļoti atšķiras. Gandrīz 1/3 no mazajiem un vidējiem novadiem ir vieni no zemākajiem nodokļu ieņēmumiem un augstākajiem administratīvajiem izdevumiem, vienlaikus ar strauju iedzīvotāju skaita samazinājuma tendenci.

Virziena ietvaros veicamās funkcijas un uzdevumi un to īstenošanā iesaistītās puses noteiktas Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam, t.sk. izstrādāt un īstenot investīciju atbalsta pasākumus reģionālās politikas mērķteritorijām, paaugstināt pašvaldību un plānošanas reģionu lomu uzņēmējdarbības veicināšanā un uzlabot uzņēmējdarbības vidi pašvaldībās, palielināt pašvaldību finansiālo rīcībspēju (pašvaldību finanšu pilnveidošana), pilnveidot pašvaldību administratīvo struktūru, paplašināt teritoriālās statistikas klāstu un ieguves iespējas u.c.

Ņemot vērā reģionālās politikas starpnozaru raksturu, būtiska ir reģionālās attīstības atbalsta pasākumu koordinācija, nodrošinot dažādu jomu ieguldījumu papildinošo efektu.

Mērķis:

1. Sekmēt uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu pašvaldībās, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību¹².
2. Stiprināt reģionu un pašvaldību rīcībspēju teritorijas attīstības veicināšanā¹³.

Politikas rezultāti:

¹² Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam.

¹³ Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam.

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības ¹⁴				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Uzņēmējdarbības attīstība un darba vietu radīšana ¹⁵	1.1. Nefinanšu investīcijas nemateriālajos ieguldījumos un pamatlīdzekļos pa darbības veidiem	Rādītāja sasniegšana ir atkarīga no ES fondu atbalsta 2014-2020.gadam. Šobrīd Darbības programmas 7.versijā iekļautais 2023.gada mērķis ir noteikts 2 125 683 – 2 438 753 EUR, faktiskajās cenās. Rezultatīvie rādītāji tiks precizēti stratēģijas ikgadējās aktualizācijas ietvaros.				
	1.2. Strādājošo skaits (privātā sektorā) uzņēmumos, kuru ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas vieta ir nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru teritorija un to funkcionālās teritorijas	Rādītāja sasniegšana ir atkarīga no ES fondu atbalsta 2014-2020.gadam. Šobrīd Darbības programmas 7.versijā iekļautais 2023.gada mērķis ir noteikts 445,4 - 474,7 (strādājošo skaits). Rezultatīvie rādītāji tiks precizēti stratēģijas ikgadējās aktualizācijas ietvaros.				
2. Uzlabota pakalpojuma kvalitāte un pieejamība ¹⁶	2.1. Pakalpojumu izmaksu samazinājums - vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei pašvaldību ēkās (GWh/m ² /gadā)	Rādītāja sasniegšana ir atkarīga no ES fondu atbalsta 2014-2020.gadam. Šobrīd Darbības programmas 7.versijā iekļautais 2023.gada mērķis ir noteikts 120 (GWh/m ² /gadā). Rezultatīvie rādītāji tiks precizēti stratēģijas ikgadējās aktualizācijas ietvaros.				
	2.2. Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka pakalpojumu pieejamība un kvalitāte ir laba	Rādītājs iekļauts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019.gadam. Pamatnostādņēs noteikts, ka mērķis ir panākt pieaugumu salīdzinājumā ar 2013.gadu. Rādītāja novērtēšanai plānots veikt atsevišķu izvērtējumu šī rādītāja noteikšanai. Rezultatīvie rādītāji tiks precizēti stratēģijas ikgadējās aktualizācijas ietvaros.				
3. Palielināta pašvaldību finansiālā un funkcionālā rīcībspēja	Pašvaldību finansiālās kapacitātes novērtējums autonomo funkciju veikšanai (%)	34 (2011) ¹⁷	n/a	n/a	37	n/a
<i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i>						
Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam (5.nodaļa un 1.pielikums)						
<i>Iesaistītās iestādes:</i>						

¹⁴ Rādītāji atkarīgi no ES fondu 2014-2012.gadam piešķirtā atbalsta, kas šobrīd nav zināms.

¹⁵ Rādītājs attiecas uz abiem mērķiem.

¹⁶ Rādītājs attiecas uz abiem mērķiem.

¹⁷ Visu pašvaldību vadītāju atbildes uz pašnovērtējumā ietverto jautājumu „Vai pašvaldībai ir pietiekami finanšu līdzekļi savu autonomo funkciju veikšanai?” (Pētījums „Latvijas vietējo pašvaldību pašvērtējumi 2012.gadā”. Rīga, CSP, 2012.)

FM, EM, ZM, SM, KM, VM, IZM, pašvaldības un plānošanas reģioni.

1.5.8. Pašvaldību sistēmas attīstības politika un darbības pārraudzība

Esošās situācijas apraksts:

Ministrija veicot pašvaldību darbības pārraudzību atbilstoši likumā "Par pašvaldībām", Ministru kabineta 2011.gada 29.marta noteikumos Nr.233 "Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums" un citos normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei, sadarbojoties ar pašvaldībām un tās pārstāvošām organizācijām (Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Lielo pilsētu asociācija), ir konstatējusi virkni likuma "Par pašvaldībām" un citu tiesību aktu normu neatbilstību faktiskajai situācijai, normu savstarpēju kolīziju, kā arī normu piemērošanas un citas problēmas saistībā ar minēto tiesisko regulējumu. Daļa konstatēto problēmu pastāvošajā tiesiskajā regulējumā ir fundamentālas, proti, attiecas uz pašvaldību kompetenci, pārvaldes struktūru, budžeta veidošanu un rīcību ar pašvaldību mantu, un ne tikai apgrūtina pašvaldību efektīvu darbību iedzīvotāju interesēs, bet arī valsts pārvaldes kopējo darbību, institūciju savstarpējo sadarbību un kompetences sadalījumu, racionālu valsts un pašvaldību finanšu resursu sadalījumu un izmantošanu.

Tādēļ nepieciešams izstrādāt ilgtermiņa politikas priekšlikumus pašvaldību sistēmas attīstībai.

Mērķis:

Pilnveidot pašvaldību sistēmu, izstrādājot priekšlikumus izmaiņām tiesiskajā regulējumā, tādējādi nodrošinot caurskatāmu un efektīvu pašvaldību darbību nodrošināšanu un pārraudzību.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Pilnveidota pašvaldību sistēma	Pašvaldību darbības tiesiskā regulējuma pilnveide	20%	50%	75%	100 %	100 %
2. Nodrošināta efektīva un caurskatāma pašvaldību pārraudzība	Pašvaldību metodikas izstrāde un aktualizēšana, nodrošinot vienotu pieeju saistošo noteikumu izstrādē	Tiek nodrošināta pašvaldību saistošo noteikumu izvērtēšana, kā arī pilnveidota vienota atzinuma sniegšanas metodika. Tiek nodrošināta un aktualizēta, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, vienota metodika saistošo noteikumu izstrādē.				

3. Nodrošināta efektīva sadarbība ar pašvaldībām	Pilnveidots dažādu nozaru normatīvais regulējums. Pilnveidota komunikācija ar iedzīvotājiem.	Tiek nodrošināta efektīva sadarbība ar pašvaldībām, tādejādi tiek izstrādāti konkrēti priekšlikumi dažādu nozaru normatīvo aktu pilnveidei. Uzlabota komunikācija ar iedzīvotājiem.
--	--	---

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

Lai kompleksi risinātu augstākminētās problēmas un pilnveidotu likumu „Par pašvaldībām”, ir nepieciešams:

- 1) veikt padziļinātu likuma ”Par pašvaldībām” analīzi kontekstā ar spēkā esošo starptautisko un nacionālo tiesību aktu regulējumu, kā arī izpētīt ārvalstu tiesisko regulējumu un praksi valsts tiesās pārvaldes iestāžu sadarbībā ar pašvaldībām, kā arī pieredzi pašvaldību pārraudzībā. Optimālākā izpētes forma ir neatkarīgs pētījums, kura rezultātā tiktu izvirzītas būtiskākās problēmas un to risinājuma varianti Latvijas Republikas valsts iekārtai atbilstoša, elastīga un mūsdienīga pašvaldību darbības tiesiskā regulējuma izveidei;
- 2) pamatojoties uz veikto pētījumu, izstrādāt pašvaldību sistēmas attīstības koncepciju, tajā izvērtējot arī jaunu pašvaldību sistēmas attīstības instrumentu ieviešanu esošajā tiesiskajā regulējumā. Ņemot vērā plašo jautājumu loku un jau šobrīd konstatētās problēmas pašvaldību darbības tiesiskajā regulējumā, kā viens no risinājuma variantiem koncepcijā būtu paredzama iespēja izstrādāt jaunu pašvaldību darbības regulējumu (tiesību aktu);
- 3) veikt nepieciešamos grozījumus spēkā esošajos tiesību aktos vai izstrādāt jaunus tiesību aktus atbilstoši valdībā apstiprinātajiem pašvaldību sistēmas attīstības koncepcijas risinājuma variantiem;
- 4) pie saistošo noteikumu vērtēšanas attīstīt praksi sadarboties ar citu nozaru ministrijām, kuru kompetencē ir pārraudzīt attiecīgās nozares jautājumu;
- 5) izstrādāt aktualizētu metodisko materiālu pašvaldībām, kas veicinās tiesību aktu vienotu piemērošanu un atvieglos pašvaldību darbu, kā arī nodrošinās saistošo noteikumu juridisko kvalitāti;
- 6) lai uzlabotu pārraudzību un veicinātu sadarbību ar pašvaldībām nepieciešams rīkot seminārus/diskusijas par aktuāliem problēmjaudājumiem un aktualitātēm normatīvo aktu regulējumā.

Iesaistītās iestādes:

Visas pašvaldības, ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienība un Latvijas Lielo pilsētu asociācija.

1.5.9. Telpiskās plānošanas un zemes politika

Esošās situācijas apraksts:

2009.gada 14.jūlijā Ministru kabinets apstiprināja Telpiskās plānošanas sistēmas attīstības koncepciju, lai veicinātu teritorijas plānošanas sistēmu visos plānošanas līmeņos. 2010.gadā pirmo reizi kopš neatkarības atjaunošanas visām novada pašvaldību teritoriālajām vienībām bija spēkā esošs teritorijas plānojums. Nepietiekama datu kvalitāte vai to neesamība elektroniskā formā valsts un pašvaldību informācijas sistēmās un reģistros, kā arī zemais datu standartizācijas līmenis teritorijas attīstības plānošanas jomā traucē izstrādāt kvalitatīvus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Esošās valsts informācijas sistēmas lielākoties nav savā starpā savietojamas. Dažādība traucē iegūt pārskatu par teritorijas izmantošanas un attīstības tendencēm valstī kopumā, kā arī apgrūtina teritorijas plānojumu izmantošanu kā informācijas un analīzes pamatmateriālu. Lai operatīvi strādātu ar šo lielo informācijas un ģeotelpisko datu apjomu, nodrošinātu informācijas apriti ar teritorijas plānošanā iesaistītajām pusēm un uzglabātu plānojuma izstrādes dokumentāciju, nepieciešama teritorijas plānojumu izstrāde elektroniskā vidē, izveidojot Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu (TAPIS), kur vienuviet būs pieejami visi valstī sagatavotie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. Elektroniskas datu apmaiņas elementi ir grafiskā un teksta materiāla pieprasīšana un nodošana CD formātā vai cita veida elektronisko datu nesējā nosacījumu un atzinumu izsniegšanas un saņemšanas procesā. Teritorijas plānošanas process elektroniskā vidē ļaus panākt kvalitatīvāku teritorijas plānošanas dokumentu izstrādi, procedūras caurspīdīgumu un objektīvāku lēmumu pieņemšanu teritorijas plānojumu īstenošanā, tādejādi panākot pašvaldību rīcības tiesiskumu un kvalitatīvāku pašvaldības autonomo funkciju izpildi.

Tiks sagatavots arī nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments – jūras plānojums, kas aptvers visu Latvijas Republikas jurisdikcijā esošo jūras telpu. Šī dokumenta izstrādes procesā noteiks jūras atļauto izmantošanu, kas kalpos par pamatu lēmumu pieņemšanā, nodrošinot visu ieinteresēto pušu un nozaru ministriju iesaisti. Paralēli jūras plānošanai, tiks veikta nacionāla līmeņa ilgtermiņa piekrastes publiskās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrāde, kas nodrošinās pamatu integrētai investīciju piesaistei Baltijas jūras piekrastē. Plānojuma uzdevums ir līdzsvarot dabas un vides aizsardzības, kā arī ekonomiskās attīstības intereses. Plānojumi nodrošinās ātrāku un racionālāku lēmumu pieņemšanu, palielināsies noteiktība un paredzamība privāto ieguldījumu jomā, tostarp uzlabosies noteiktība saistībā ar finansējuma saņemšanu jūrā un piekrastē veicamajiem ieguldījumiem. Plānošanas dokumenti būs par pamatu un tie nodrošinās vislabāko iespējamo dažādu darbību līdzaspastāvēšanu piekrastes zonā un jūras ūdeņos, nodrošinās, pārvaldes iestāžu savstarpējās koordinācijas izmaksas. Šie pasākumi nepieciešami, lai īstenotu ES Stratēģijā Baltijas jūras reģionam noteikto līdz 2020.gadam izstrādāt un ieviest jūras plānojumu, pielietojot ekosistēmas pieeju, kā arī atbilst NAP2020 prioritātes "Izaugsmi atbalstošas teritorijas", rīcības virziena "Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana" un ar EK politikas iniciatīvās noteikto.

Zeme ir pamatresurss gan izmantošanai, gan attīstībai, gan tiesību un vērtības objekts. Zemi kā resursu šobrīd raksturo lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības samazināšanās. Lai veicinātu neapsaimniekoto lauksaimniecības zemju racionālu izmantošanu un nepieļautu tās degradāciju (aizaugšanu), izstrādāts Zemes pārvaldības likumprojekts, kas 2013. gadā iesniegts Saeimā, jau veiktas izmaiņas normatīvajā regulējumā par nekustamā īpašuma nodokli, kā rezultātā no 2013.gada pašvaldībām ir tiesības neapstrādātai lauksaimniecības zemei piemērot nekustamā īpašuma nodokli no 3% līdz 4,5%. Joprojām problēma ir augsnes auglības zaudēšana vai augsnes degradācija, kas saistīta ar vēja un ūdens eroziju, augsnes sablīvēšanos, organisko vielu satura samazināšanos u.c. dabas faktoriem. Valstī ilgstoši nav veikti pētījumi, kas raksturo augsnes stāvokli. Zemes reformas laikā ir izveidota sadrumstalota zemes īpašumu struktūra, kas nav konkurētspējīga. Līdzīga situācija ir ar

mežu zemēm. Tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc zemes tirgū lielāki noteicēji ir ārvalstu personas, kuru īpašumā esošo zemju platību īpatsvars arvien pieaug. Racionāla un efektīva zemes izmantošanas pārvaldība ir nepieciešama, lai nodrošinātu zemes kā resursa ilgtspējīgu apsaimniekošanu, likumā paredzot pasākumus zemes konsolidācijas veicināšanai, pārraudzībai un kvalitātes novērtēšanai.

Ainava ir Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma sastāvdaļa, kas atrodas nemitīgā mainībā, to nav iespējams iekonservēt, taču ir iespējams saudzīgi izturēties pret unikālām un nacionāli nozīmīgām ainavām, jauno attīstību uzmanīgi kombinējot ar pastāvošajām vērtībām. Ainavu plānošanas vadlīnijas būs pirmais etaps Latvijas ainavu kataloga izveidē, kas dos pašvaldībām un investoriem piemērus un ieteikumus sadarbībai. Šis pasākums noteikts Ainavu politikas pamatnostādnēs un ir Eiropas ainavu konvencijas ieviešanas priekšnoteikums.

Mērķis:

1. Izveidot integrētu valsts informācijas sistēmu (TAPIS), kas kalpos, kā vide teritorijas attīstības plānošanai visos plānošanas līmeņos, uzlabos teritorijas attīstības plānošanas procedūras caurspīdīgumu, nodrošinās objektīvāku lēmumu pieņemšanu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanā.
2. Nodrošināt tiesisko regulējumu zemes pārvaldības jomā, tajā skaitā vadlīnijas pašvaldībām ainavu apsaimniekošanā.
3. Nodrošināt Jūras plānojuma un piekrastes publiskās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrādi.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Integrētas valsts informācijas sistēmas izveide, kas nodrošinās ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi saistītu pakalpojumu ērtu pieejamību elektroniskā vidē	1.1. Valsts pārvaldes iestāžu un pašvaldību skaits (VRAA izsniegto TAPIS autorizāciju skaits), kas strādā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem elektroniskā vidē	0	0	30	70	130
	2.1. Iedzīvotāju īpatsvars (%), kas izmanto internetu informācijas iegūšanai par teritorijas attīstības plānošanas procesu pašvaldībā	0	0	0	5	10
2. Jūras un piekrastes teritorijas sabalansēta attīstība	2.1. Jūras plānojums	2014.gadā tiks uzsākta jūras plānojuma izstrāde, kas nodrošinās ātrāku un racionālāku lēmumu pieņemšanu, privāto ieguldījumu jomā palielināsies noteiktība un paredzamība, tostarp uzlabosies noteiktība saistībā ar finansējuma saņemšanu jūrā veicamiem ieguldījumiem. Paredzēts plāna izstrādi pabeigt 2016.gadā.				
	2.2. Piekrastes publiskās infrastruktūras tematiskais plānojums	Līdz 2015.gada beigām tiks izstrādāts Piekrastes publiskās infrastruktūras tematiskais plānojums, lai veicinātu piekrastes				

		attīstību, nodrošinot pamatu investīciju piesaistes koordinēšanai Baltijas jūras piekrastē.				
3. Tiesiska un efektīva vide ilgtspējīgas zemes izmantošanas nodrošināšanai	3.1. Nodrošināta Zemes pārvaldības likuma un no tā izrietošo normatīvo aktu izstrāde un apstiprināšana [dokumentu skaits]	0	0	2	3	2
	3.2. Neizmantoto lauksaimniecībā izmantojamo zemju (LIZ) platību samazinājums, % no kopējās LIZ platības	18	18	16	16	14
	3.3. Ainavu plānošanas vadlīnijas pašvaldībām	Līdz 2016.gada beigām tiks izstrādātas Ainavu plānošanas vadlīnijas pašvaldībām, kas dos pašvaldībām un investoriem piemērus un ieteikumus sadarbībai.				
<i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i>						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas darbības kārtības noteikšana (MK noteikumi), teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas izveide, „piepildīšana” un informācijas aktualizēšana un aprīte. 2. Iespējas saņemt informāciju par teritorijas izmantošanu, tās aprobežojumiem, par teritorijas attīstības plānošanas procesu pašvaldībā un piedalīties teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē, izmantojot TAPIS. 3. Pašvaldību plānošanas speciālistu apmācība, konsultēšana teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un īstenošanas jautājumos. 4. Jūras plānojuma un Piekrastes plānojuma izstrāde. 5. Zemes pārvaldības likumu izstrāde un pieņemšana. Zemes pārvaldības likuma ieviešanai nepieciešamo normatīvo aktu izstrāde. 6. Izstrādāt Zemes politikas pamatnostādnes 2015.-2022.gadam. 						
<i>Iesaistītās iestādes:</i>						
VRAA, LVĢMC, visas ministrijas, pašvaldības, NVO, sociālie partneri						

1.5.10. Investīciju piesaiste vides, reģionālās attīstības, elektroniskās pārvaldes un informācijas tehnoloģiju politikai ieviešanai

Esošās situācijas apraksts:

ES struktūrfondu plānošanas periodā 2007.-2013.gadam atbilstoši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības likumā noteiktajam, VARAM veic starpniekinstitūcijas funkcijas, nodrošinot šādu darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” un

„Infrastruktūra un pakalpojumi” vides, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un reģionālās attīstības jomas aktivitāšu un apakšaktivitāšu vadību:

- 1) 1.5.3.1.aktivitāte “Speciālistu piesaiste plānošanas reģioniem, pilsētām un novadiem”;
- 2) 1.5.3.2.aktivitāte “Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana”;
- 3) 3.1.4.3.aktivitāte “Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centros”;
- 4) 3.1.4.4.aktivitāte “Atbalsts alternatīvās aprūpes pakalpojumu pieejamības attīstībai”;
- 5) 3.2.2.1.1. apakšaktivitāte „Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība”;
- 6) 3.2.2.2. aktivitāte “Publisko interneta pieejas punktu attīstība”;
- 7) 3.3.1.6. aktivitāte „Liepājas Karostas ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikumu nodrošināšana”;
- 8) 3.4.1.1. aktivitāte „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000”;
- 9) 3.4.1.3.aktivitāte „Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas ex situ infrastruktūras izveide”;
- 10) 3.4.1.4. aktivitāte "Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija";
- 11) 3.4.1.5.1.apakšaktivitāte „Plūdu risku samazināšana grūti prognozējamu vižņu–ledus parādību gadījumos”;
- 12) 3.4.1.5.2.apakšaktivitāte „Hidrotehnisko būvju rekonstrukcija plūdu draudu risku novēršanai un samazināšanai”;
- 13) 3.4.1.6. aktivitāte „Vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstība”;
- 14) 3.5.1.1.aktivitāte "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000";
- 15) 3.5.1.2.1. apakšaktivitāte „Normatīvo aktu prasībām neatbilstošo izgāztuvju rekultivācija”;
- 16) 3.5.1.2.2. apakšaktivitāte „Reģionālu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu attīstība”;
- 17) 3.5.1.2.3.apakšaktivitāte "Dalītās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība";
- 18) 3.5.1.3. aktivitāte "Infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās";
- 19) 3.5.1.4. aktivitāte „Vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstība”;
- 20) 3.6.1.1.aktivitāte ”Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai”;
- 21) 3.6.1.2.aktivitāte “Rīgas pilsētas ilgtspējīga attīstība”;
- 22) 3.6.2.1.aktivitāte "Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai".

VARAM kā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda atbildīgās iestādes 2007.-2013.gada plānošanas periodā administrējamais Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, kā arī virssaistību finansējuma apjoms ir 939 696 704 LVL jeb 1 337 067 950 EUR.

ES struktūrfondu un investīciju fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā Latvijā tiks ieviesta darbības programma „Izaugsme un nodarbinātība”, kuras ietvaros tiek paredzēts finansējums vides un dabas aizsardzības, elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības, valsts informācijas sistēmu attīstības un reģionālās attīstības atbalsta pasākumiem. VARAM nodrošinās minēto atbalsta pasākumu vadību un administrēšanu, tādējādi nodrošinot vides, reģionālās attīstības, elektroniskās pārvaldes un informācijas tehnoloģiju politiku ieviešanu.

ES fondu vadība ietver nepieciešamo plānošanas dokumentu sagatavošanu, saskaņošanu un apstiprināšanu, ES fondu vadības sistēmas izveidi, ES fondu projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrādi, līdzdalību ES fondu projektu iesniegumu atlasē un ES fondu projektu īstenošanas uzraudzībā un izvērtēšanā. 2014.gadā tiks izveidota ES fondu vadības sistēma, kuru veidojot, nepieciešams izvērtēt līdzšinējās ES fondu ieviešanas sistēmas priekšrocības un trūkumus, kā arī samazināt administratīvo slogu finansējuma saņēmējiem. Vienlaikus, 2014.gadā VARAM plāno izstrādāt ES fondu projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus un nosacījumus šādu specifisko atbalsta mērķu iespējami ātrākai uzsākšanai:

- 1) „Palielināt privāto investīciju apjomu nacionālas un reģionālas nozīmes centros, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbībai nozīmīgā infrastruktūrā atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām” (Nr. 3.3.2.);
- 2) „Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu pašvaldību ēkās” (Nr.4.2.2.);
- 3) „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” (Nr.5.6.2.).

Pēc 2014.gadā uzsāktā darba pie ES fondu projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju un ieviešanas nosacījumu izstrādes, 2015. un 2016.gadā tiks uzsākta visu VARAM pārziņā esošo specifisko atbalsta mērķu ieviešana (projektu atlase), nodrošinot investīciju piesaisti vides un dabas aizsardzībai, reģionālajai attīstībai, kā arī elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības un valsts informācijas sistēmu attīstībai.

Iespējamās izmaiņas tiesību aktos, kas reglamentē vides, reģionālās attīstības, elektroniskās pārvaldes un informācijas tehnoloģiju politiku ieviešanu var ietekmēt plānoto ES fondu investīciju atbalstu un nosacījumus, kas rada izaicinājumu attiecībā uz ES fondu investīciju un nozares politiku koordinēšanu. Papildu izaicinājums darbā ar ES fondu plānošanu ir izmaiņas komercdarbības atbalsta kontroles normatīvajā regulējumā, to ievērtēšana, plānojot VARAM pārziņā esošās investīcijas, ir būtisks priekšnosacījums ES fondu finansējuma efektīvai un veiksmīgai apguvei.

Mērķis:

Nodrošināt ES struktūrfondu un investīciju fondu 2014.-2020.gadam finansējuma piesaisti vides un dabas aizsardzības, elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības, valsts informācijas sistēmu attīstības un reģionālās attīstības atbalsta pasākumiem.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
		Finansējuma apjoms (milj. euro)				
1. Piesaistītās investīcijas vides un dabas aizsardzības pasākumiem	1.1. Projektu kopējās izmaksas (attiecināmās un neattiecināmās izmaksas)	97,86	92,23	20,0	60,87	99,37

	1.2. ES fondu finansējums (ERAF / KF)	69,14	57,97	14,66	43,36	65,41
2. Piesaistītās investīcijas reģionālās attīstības pasākumiem	2.1. Projektu kopējās izmaksas (attiecināmās un neattiecināmās izmaksas)	33,43	108,11	19,75	41,53	83,06
	2.2. ES fondu finansējums (ERAF / ESF)	25,86	78,42	14,94	35,3	70,6
3. Piesaistītās investīcijas elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības un valsts informācijas sistēmu attīstības pasākumiem	3.1. Projektu kopējās izmaksas (attiecināmās un neattiecināmās izmaksas)	16,07	27,85	2,59	8,78	17,56
	3.2. ES fondu finansējums (ERAF)	16,07	27,85	2,59	7,46	14,92

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

Nepieciešamo ES fondu plānošanas dokumentu vides, reģionālās attīstības, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju sadaļu sagatavošana, saskaņošana un apstiprināšana, ES fondu vadības sistēmas izveide VARAM pārziņā esošo specifisko atbalsta mērķu ieviešanai, ES fondu projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrāde, Ministru kabineta noteikumu un konkursu nolikumu izstrāde par VARAM pārziņā esošo specifisko atbalsta mērķu ieviešanu, līdzdalību ES fondu projektu iesniegumu atlasē un ES fondu projektu īstenošanas uzraudzībā un izvērtēšanā.

VARAM uzdevumi, kas saistīti ar ES fondu investīciju piesaisti vides, reģionālās attīstības, elektroniskās pārvaldes un informācijas tehnoloģiju politiku ieviešanai izriet no šādiem plānošanas dokumentiem un koncepcijas:

- 1) Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” projekts un partnerības līguma projekts;
- 2) Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma projekts;
- 3) Koncepcija par Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda ieviešanu 2014.-2020. gadā Latvijā (Ministru kabineta 2013.gada 4.jūnija prot. Nr.33., 22.§);
- 4) Citi ES struktūrfondu un investīciju fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā Latvijā ieviešanu reglamentējošie normatīvie akti, kas tiks izstrādāti 2014.gadā.

Iesaistītās iestādes:

CFLA, FM (galvenokārt kā ES fondu vadošā iestāde), nozaru ministrijas (attiecībā uz elektronisko pārvaldi un pilsētvides attīstību),

pašvaldības, NVO, plānošanas reģioni.

1.5.11. Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība

Esošās situācijas apraksts:

Lai nodrošinātu Latvijai pieejamā ES fondu un citu ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu finansējuma apguvi un sekmīgu noteikto mērķu sasniegšanu vides, reģionālās attīstības un IKT sektorā, VARAM Investīciju uzraudzības departaments (IUD) nodrošina attiecīgo programmu un projektu uzraudzību atbilstoši ārējos normatīvajos aktos, sadarbības līgumos u.c. saistošajos dokumentos noteiktajam deleģējumam:

- 1) IUD nodrošina VARAM pārziņā esošās **2007.-2013.** gada plānošanas perioda vides, reģionālās attīstības un IKT aktivitāšu uzraudzību ar kopējo **ES struktūrfondu, t.sk., Eiropas Sociālā fonda un Eiropas Reģionālās attīstības fonda, un Kohēzijas fonda finansējumu** 1,2 miljardi EUR (ar virsstaistību finansējumu – 1,3 miljardi EUR, t.sk., atbilstoši 2007.-2013. gada ES fondu aktivitāšu un apakšaktivitāšu horizontālajos Ministru kabineta noteikumos noteiktajam atbildības sadalījumam IUD nodrošina padziļinātu to KF un ERAF aktivitāšu uzraudzību, kurām VARAM pilda visas starpniek institūcijas funkcijas (proti, aktivitāšu / apakšaktivitāšu uzraudzībā nav iesaistīta atsevišķa sadarbības iestāde) un kuru kopējais ES fondu finansējums ir 576,7 miljoni EUR (ar virsstaistību finansējumu – 591,2 miljoni EUR);
- 2) Vides uzlabošanas jomā Latvijā tiek realizēti arī projekti ar **Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPMI)** finansējumu ar mērķi samazināt siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju atmosfērā un ar to saistīto risku – globālās sasilšanas un klimata pārmaiņu – mazināšanu, sniedzot finansiālu atbalstu energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu veicinošu pasākumu īstenošanai. IUD nodrošina KPMI atbildīgās iestādes funkciju izpildi attiecībā uz projektu uzraudzību un kontroli;
- 3) **2007.-2013.** gada plānošanas perioda ietvaros IUD nodrošina arī **Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas** ar kopējo finansējumu 63,9 miljoni EUR Sertifikācijas iestādes funkciju veikšanu, **Igaunijas - Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmu** ar kopējo finansējumu 71,7 miljoni EUR Finanšu vadības daļas funkciju veikšanu;
- 4) Papildus iepriekšminētajam IUD nodrošina arī **Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta (EEZ/NFI)** 2009.-2014. gada perioda programmu apsaimniekotāja finanšu uzraudzības un kontroles funkciju izpildi (abu programmu kopējās izmaksas ir 16,9 miljoni EUR), kā arī nodrošina iepriekš noteiktā projekta uzraudzību Norvēģijas finanšu instrumenta programmas ietvaros (projekta kopējās izmaksas ir 2,1 miljoni EUR), kā arī 2004.-2006. gada plānošanas perioda ES struktūrfondu pirmā līmeņa starpniek institūcijas funkcijas un Kohēzijas fonda starpniek institūcijas funkcijas attiecībā uz programmu un projektu uzraudzību un

kontroli;

- 5) Vienlaikus atbilstoši VARAM deleģētajām funkcijām IUD nodrošina arī **2004.-2006.gada plānošanas perioda projektu pēcuzaudzību** (kopējais 2004.-2006.gada plānošanas perioda ietvaros VARAM aktivitātēs apgūtais ES fondu finansējums – 452,0 miljoni EUR).

Galvenie problēmjaucējumi, kam ir jāpievērš pastiprināta uzmanība, nodrošinot iepriekšminēto IUD pārziņā esošo ES fondu un finanšu instrumentu uzraudzību, ir projektu īstenošanas nodrošināšana noteiktajos termiņos un piešķirtā finansējuma ietvaros, t.sk., izdevumu attiecināmības nodrošināšana atbilstoši katra finansējuma avota/programmas/konkursa un projekta mērķiem, tāpēc būtiska nozīme ir pastāvīgai finanšu un fiziskā progresa uzraudzībai dažādos līmeņos, t.sk., savlaicīgai finansējuma plānošanai un noteikto finansējuma apguves mērķu uzraudzībai un kopējo finansējuma piešķiruma mērķu sasniegšanai.

Mērķis:

Nodrošināt VARAM administrēto ES fondu, KPFI, EEZ/NFI programmu un projektu uzraudzību un citu deleģēto funkciju izpildi atbilstoši funkciju deleģējumam, tai skaitā, lai nodrošinātu sekmīgu ES fondu un citu ārvalstu finanšu avotu finansējuma apguvi un projektu īstenošanu atbilstoši noteiktajiem mērķiem, ieskaitot sasniedzamos fiziskos rezultātus un sniedzot ieguldījumu vides infrastruktūras, IKT un reģionālās attīstības veicināšanā un klimata pārmaiņu radīto negatīvo seku novēršanā un mazināšanā Latvijā.

Politikas rezultāti:

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda Revīzijas iestādes sistēmas audita rezultāts	Revīzijas iestādes ¹⁸ ikgadējais novērtējums, kas sniegts gada kontroles ziņojuma Eiropas Komisijai ¹⁹ ietvaros, par VARAM kā 2007.-2013.g. plānošanas perioda Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda atbildīgās iestādes izveidotās vadības un kontroles sistēmu	2	2	1	1	n/a

¹⁸ Revīzijas iestādes funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments

¹⁹ Skat. <http://www.esfondi.lv/page.php?id=854>

2. Veikta VARAM administrēto 2007.-2013.g. plānošanas perioda ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda aktivitāšu apstiprināto projektu uzraudzība un pēcuzraudzība, un maksājumu pieprasījumu izskatīšana, kā arī veikta visu VARAM kā atbildīgās iestādes pārziņā esošo 2007.-2013.g. plānošanas perioda ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda aktivitāšu/ apakšaktivitāšu uzraudzība	2.1. Projektu skaits, kuriem tiek veikta uzraudzība un pēcuzraudzība ²⁰ (aktivitātes, kuru ietvaros VARAM veic visas starpniekinstitūcijas funkcijas bez sadarbības iestādes iesaistes)	210	218	228	228	190 ²¹
	2.2. Izskatīto maksājumu pieprasījumu skaits (aktivitātes, kuru ietvaros VARAM veic visas starpniekinstitūcijas funkcijas bez sadarbības iestādes iesaistes)	309	210	~230	~120	0
	2.3. Atbildīgās iestādes funkciju veikšana attiecībā uz sadarbības iestāžu (Valsts reģionālās attīstības aģentūra un Centrālā finanšu un līgumu aģentūra) administrētajiem projektiem un virsuzraudzība aktivitāšu / apakšaktivitāšu līmenī ²²	725	919	950	950	850
3. Veikta Klimata pārmaiņu finanšu instrumentu (KPMI) konkursu projektu ietvaros iesniegto maksājumu pieprasījumu izskatīšana un virzība apmaksai atbilstoši deleģējumam	3.1. KPMI projektu virsuzraudzība atbilstoši noslēgtajiem līgumiem par KPMI īstenošanu – projektu skaits	1237	191	~50	N/a ²³	0
	3.2. Izvērtēto atzinumu ²⁴ par KPMI projektu maksājumu pieprasījumiem skaits	1743	390	~300	N/a ²⁵	0

²⁰ Uzraugāmo projektu skaits var mainīties, piemēram, gadījumā, ja projekts tiek pārtraukts, anulēts un tml.

²¹ Pabeigtie projekti, kuriem tiek veikta pēcuzraudzība (5 gadi pēc projekta pabeigšanas)

²² Uzraugāmo projektu skaits var mainīties, piemēram, gadījumā, ja projekts tiek pārtraukts, anulēts un tml. Prognoze 2014.-2015.gadam norādīta kā indikatīva, jo projektu skaits var mainīties atkarībā no aktivitāšu ieviešanas progresā un jauno konkursu virzības gaitas.

²³ Rādītāju šobrīd vēl nav iespējams noteikt, jo līdz 31.12.2014. būs noslēgusies visu šobrīd (t.i., uz 21.11.2013.) izsludināto KPMI projektu konkursu un īstenošanas fāzē esošo KPMI projektu īstenošana, savukārt plānotais KPMI konkurss „Elektromobiļi” vēl nav izsludināts, tāpēc nav iespējams precīzi prognozēt iespējamo projektu, t.sk., maksājumu pieprasījumu skaitu, jo saskaņā ar plānotajiem konkursa nosacījumiem uz KPMI atbalstu varēs pretendēt gan juridiskas, gan fiziskas personas.

²⁴ Līdz 01.04.2014. atzinumus par KPMI projektu maksājumiem saskaņā ar 09.06.2010. starp VARAM un SIA „Vides investīciju fonds” noslēgto deleģējuma līgumu („Atsevišķu Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta deleģējuma funkciju īstenošanas līgums”) sniedz SIA „Vides investīciju fonds”; pēc 01.04.2014. - SIA „Vides investīciju fonds” saistību un funkciju pārņēmējs.

²⁵ Skat. iepriekšējo zemsvītras piezīmi.

4. Veikta 2009.-2014.gada perioda EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta (EEZ/ NFI) programmu LV02 un LV07 finanšu uzraudzība, tai skaitā veikta programmas apsaimniekotāja un aģentūras administratīvo izdevumu pārbaude un NFI programmas LV07 iepriekš noteiktā projekta uzraudzība, tai skaitā veikta iesniegto projekta pārskatu pārbaude	4.1. Starpposma finanšu pārskatu sagatavošanas procesā veikto programmas apsaimniekotāja un aģentūras izdevumu pārbaudu skaits	0	4	6	6	6
	4.2. Izskatīto NFI projekta pārskatu (t.sk. maksājumu pieprasījumu) skaits	0	0	3	3	1
5. Nodrošināta Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007.-2013.gadam Sertifikācijas iestādes funkcija	5.1. Projektu vadošajiem partneriem veikto maksājumu skaits	153	~100	~100	~75	n/a
	5.2. Sagatavoto izdevumu deklarāciju un maksājumu pieprasījumu skaits	3	3	3	3	1
	5.3. Sagatavoto atskaišu par programmas īstenošanas progresu skaits	3	3	3	3	2
6. Nodrošināta Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2007.-2013.gadam Apvienotās vadošās iestādes Finanšu vadības daļas funkcija	6.1. Projektu labuma guvējiem veikto maksājumu skaits	21	43	~30	~20	n/a
	6.2. Sagatavoto maksājumu pieprasījumu skaits	5	3	2	1	n/a
	6.3. Gada ziņojuma finanšu daļas sagatavošana	1	1	1	1	1
7. Veikta 2004.-2006.gada plānošanas perioda projektu pēcuzraudzība	Projektu skaits, kuriem tiek nodrošināta pēcuzraudzība	17	11	10	7	5

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

Nodrošināt IUD kompetencē esošo funkciju izpildi attiecībā uz VARAM noteikto deleģējumu atbilstoši ES tiesību aktos, ES fondu aktivitāšu, KPFI konkursu horizontālajos MK noteikumos, ES fondu darbības programmās un to papildinājumos un citu ārvalstu finanšu instrumentu reglamentējošos ārējos normatīvajos aktos noteiktajiem mērķiem, ieviešanas nosacījumiem un rezultatīvajiem rādītājiem.

Iesaistītās iestādes:

VARAM kā ES fondu vadošā iestāde, CFLA, VRAA, kas, tajā skaitā, nodrošina Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas Apvienotā tehniskā sekretariāta un Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas Apvienotā tehniskā sekretariāta funkcijas,

Valsts kase, SIA „Vides investīciju fonds”, u.c.

1.5.12. Eiropas Savienības struktūrfondu teritoriālās sadarbības programmu, citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu finansēto reģionālās attīstības un pārrobežu sadarbības atbalsta pasākumu vadība

Esošās situācijas apraksts:

2007.-2013.gadu struktūrfondu plānošanas periodā Latvija piedalās desmit Eiropas Teritoriālās sadarbības mērķa (turpmāk – ETS) programmās: pārrobežu sadarbības programmās Latvija – Lietuva, Latvija – Igaunija, Latvija – Igaunija – Zviedrija – Somija, Latvija – Lietuva - Baltkrievija (Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (turpmāk – EKPI) ietvaros) un Latvija – Igaunija – Krievija (EKPI ietvaros); transnacionālās sadarbības programmā Baltijas jūras reģiona valstu sadarbībai ar integrētiem Eiropas Kaimiņattiecību un Partnerības instrumenta elementiem; starpreģionu sadarbības programmās INTERREG IVC, pilsētvides attīstības programma URBACT II, labas teritoriālās sadarbības programmu pārvaldības programma INTERACT II un ESPON 2013 (Eiropas telpiskās plānošanas pārraudzības tīkls). Kopējā piešķirtā ERAF finansējuma aploksne Latvijai ETS mērķim 2007.-2013.gadu periodā ir 89,995 milj. EUR. Starpreģionu sadarbības programmu (INTERREG IVC, URBACT II, ESPON 2013 un INTERACT II) finansējums ir pieejams papildus tai finansējuma aploksnei, kas dalībvalstīm tiek piešķirta ETS pārrobežu un transnacionālo programmu īstenošanai.

Lai nodrošinātu programmu ieviešanu atbilstoši ES regulējumam, katra no dalībvalstīm nacionālā līmenī ir izveidojušas ETS programmu ieviešanas tiesisko ietvaru un pirmā līmeņa kontroles sistēmu, kā arī, dalībvalstīm un partnervalstīm savstarpēji vienojoties, ir noteiktas katrai augstākminētai ETS programmai savas prioritātes un atbalsta virzieni, attiecināmās teritorijas, pārvaldības struktūra, vadības un kontroles mehānismi atbilstoši teritoriālās sadarbības līmenim un ņemot vērā katras dalībvalsts/partnervalsts nacionālā un reģionālā līmeņa attīstības prioritātes un intereses. ETS programmās, vienojoties visām programmas dalībvalstīm, pieņem lēmumu, kurai valstij un kādai iestādei tiek deleģētas attiecīgās programmas vadošās iestādes, sertifikācijas iestādes un revīzijas iestādes funkcijas.

2007.-2013.gadu periodā Latvija nodrošina 2 programmu Vadošo iestāžu funkcijas: Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmai un Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmai. Kopējais programmas ERAF finansējums Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmai ir 63 917 517 EUR, savukārt, Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmai ir – 65 319 629 EUR, no kuriem 47 774 729 EUR ir Eiropas Savienības finansējums, 15 909 000 EUR ir Krievijas Federācijas finansējums, 1 635 900 EUR ir Latvijas un Igaunijas finansējums tehniskajai palīdzībai un projektiem. Papildus finansējumu 9 081 558 EUR ir piešķirusi Igaunijas valdība Igaunijas un Krievijas kopīgiem liela mēroga projektiem. Vadošo iestāžu funkcijas tiek īstenotas atbilstoši ES regulu nosacījumiem, LR normatīvajiem aktiem un izveidotajām vadības un kontroles sistēmām. Atbilstoši apstiprināto programmu nosacījumiem daļa no Vadošās iestādes pienākumiem ir deleģēta programmu Apvienotajiem tehniskajiem sekretariātiem.

Finansējuma piešķirums Latvijai ETS mērķa programmu 2014.-2020.gadu periodā īstenošanai ir 93,6 milj. EUR un jaunajā plānošanas periodā Latvija plāno turpināt pēctecīgu daļību visās teritoriālas sadarbības programmās, kurās tā ir piedalījies 2007.-2013.gada struktūrfondu plānošanas periodā, izņemot Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmu, kuru turpmāk plānots īstenot kā divpusēju programmu: Latvija – Krievija.

Laika periodā no 2014.-2020.gadam ir paredzēts, ka Latvija pildīs Vadošo iestāžu funkcijas 2 programmām: Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmai un Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmai. Lēmumi par Latvijas – Krievijas un Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas vadošo iestāžu atrašanos Latvijā ir pieņemti Apvienotajās Programmēšanas komitejās 2013.-2014.gadā.

Atbilstoši 06.03.2013. noslēgtajam līgumam par Eiropas Ekonomikas zonas (turpmāk - EEZ) 2009.-2014.gada plānošanas perioda programmas „Nacionālā klimata programma” ieviešanu VARAM pilda Programmas apsaimniekotāja funkcijas. Programma „Nacionālā klimata programma” tiek ieviesta, īstenojot divus iepriekš noteiktos projektus - atklātu projektu konkursu un neliela apjoma grantu shēmas projektu konkursu. Kopējais programmas „Nacionālā klimata politika” finansējums ir 11 205 406 EUR. Programmas apsaimniekotāja funkcijas tiek īstenotas atbilstoši EEZ finanšu instrumenta 2009.- 2014.gada plānošanas perioda ieviešanas noteikumiem, LR normatīvajiem aktiem un izveidotajai vadības un kontroles sistēmai.

Atbilstoši 21.02.2013. noslēgtajam līgumam par Norvēģijas finanšu instrumenta (turpmāk - NOR) 2009.-2014.gada plānošanas perioda programmas „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” ieviešanu, VARAM pilda Programmas apsaimniekotāja funkcijas. Programma „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” tiek ieviesta īstenojot četrus iepriekš noteiktos projektus. Kopējais programmas „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” finansējums ir 5 645 781 EUR. Programmas apsaimniekotāja funkcijas tiek īstenotas atbilstoši NOR 2009.- 2014.gada plānošanas perioda ieviešanas noteikumiem, LR normatīvajiem aktiem un izveidotajai vadības un kontroles sistēmai.

Galvenie izaicinājumi 2014.-2016.gada laikā ir divu plānošanas periodu pārklāšanās visās ETS un NOR/EEZ programmās, līdz ar ko 2014.gadā būs jāpabeidz 7 ETS programmu 2014.-2020.gada periodu plānošana, 2015.gadā jāizstrādā ieviešanas un kontroles mehānismi un jāuzsāk programmu un projektu ieviešana un to uzraudzība. Paralēli tam līdz pat 2015.gada beigām turpināsies 2007.-2013.gada perioda ETS programmu projektu ieviešana un 2016.gadā norisināsies to slēgšanas procedūras. Savukārt NOR/EEZ 2009.-2014.gada perioda programmu ieviešana turpināsies līdz 2016.gadam, bet to jaunā 2015.-2020.gada perioda plānošana sāksies jau 2014.gadā. Uzdevumu izpildei būtiska loma ir esošā perioda pieredzes saglabāšanai, pēctecībai un izmantošanai jaunā perioda ETS un NOR/EEZ programmu kvalitatīvai sagatavošanai un vadībai.

Mērķis:

Veicināt reģionālo attīstību un teritoriālo sadarbību, izmantojot nacionālo un ārvalstu finanšu atbalsta instrumentus, nodrošinot to savstarpējo

papildinātību un uz rezultātu vērstu izmantošanu						
<i>Politikas rezultāti:</i>						
Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2012	2013	2014	2015	2016
1. Nodrošinātas Nacionālās atbildīgās iestādes funkcijas 2007.-2013. un 2014.-2020.gada plānošanas periodam Eiropas teritoriālās sadarbības programmām	1.1. 2007.-2013.gada plānošanas periodā nodrošināta Eiropas teritoriālās sadarbības programmu ieviešana [programmu skaits]	10	10	10	10	2
	1.2. 2014.-2020.gada plānošanas periodā nodrošināta Eiropas teritoriālās sadarbības programmu izstrāde un apstiprināšana [programmu skaits]	0	0	0	8	10
2.Nodrošinātas Vadošās iestādes funkcijas 2007.-2013. un 2014.-2020.gada plānošanas periodam Eiropas teritoriālās sadarbības programmām	2.1. 2007.-2013.gada plānošanas periodā nodrošināta Latvijas – Lietuvas un Igaunijas – Latvijas - Krievijas pārrobežu sadarbības programmas vadība [programmu skaits]	2	2	2	2	2
	2.2. 2014.-2020.gada plānošanas periodā nodrošināta Latvijas – Lietuvas un Latvijas - Krievijas pārrobežu sadarbības programmas vadība [programmu skaits]	0	0	2	2	2
3.Nodrošināta citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu, t.sk. Norvēģijas un Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentu 2009.-2014.gadam programmu, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas projektu, ieviešana	Nodrošināta Norvēģijas finanšu instrumenta programmas „Kapasitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” un Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programmas „Nacionālā klimata politika”, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas un to projektu ieviešana un uzraudzība [programmu skaits]	3	3	3	3	3
<i>Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:</i>						
Uzdevumi ETS programmu ieviešanā:						
- nodrošināt ETS programmu izstrādi sadarbībā ar pārējām programmu dalībvalstīm un nodrošināt to apstiprināšanu Ministru kabinetā;						

- nodrošināt Latvijas – Lietuvas un Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmu iesniegšanu apstiprināšanai Eiropas Komisijā;
- sagatavot un nodrošināt starpvalstu vienošanos parakstīšanu ar programmu Vadošajām iestādēm par Latvijas līdzdalību programmā un programmas ieviešanas nosacījumiem;
- pārstāvēt Latvijas nacionālās intereses programmu sagatavošanas un ieviešanas uzraudzības sanāksmēs;
- nodrošināt nacionālā normatīvā regulējuma izstrādi, apstiprināšanu un aktualizēšanu programmu ieviešanai;
- nodrošināt ETS programmu finanšu kontroles sistēmas izveidi un metodisko vadību;

Uzdevumi Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmu 2007.-2013.gadam un 2014.-2020.gadam vadībai:

- nodrošināt vadības un kontroles sistēmas izstrādi un pilnveidošanu (t.sk. programmas procedūru izstrādi un pilnveidošanu);
- nodrošināt Apvienotās uzraudzības un vadības komitejas darba organizēšanu un dokumentu sagatavošanu;
- nodrošināt Programmas ieviešanas uzraudzību;
- nodrošināt Programmas projektu uzsaukumu organizēšanu, finansēšanas līgumu slēgšanu un to ieviešanas uzraudzību;
- nodrošināt informatīvo aktivitāšu organizēšanu;
- nodrošināt Tehniskās palīdzības budžeta finanšu vadību un kontroli;
- nodrošināt centralizētās informācijas sistēmas izveidošanu un uzturēšanu;
- uzsākt Programmas 2007.-2013.gadam slēgšanas procesu.

Uzdevumi Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2007.-2013.gadam un Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam vadībai:

- nodrošināt vadības un kontroles sistēmas izveidošanu un uzturēšanu;
- nodrošināt Apvienotās uzraudzības un vadības komitejas darba organizēšanu un dokumentu sagatavošanu;
- nodrošināt programmas ieviešanas uzraudzību;
- nodrošināt programmas projektu uzsaukumu organizēšanu, vērtēšanas procesa nodrošināšanu un grantu līgumu parakstīšanu un to ieviešanas uzraudzību;
- nodrošināt informatīvo aktivitāšu organizēšanu;
- nodrošināt Tehniskās palīdzības budžeta finanšu vadību un kontroli;
- nodrošināt centralizētās informācijas sistēmas izveidošanu un uzturēšanu;
- uzsākt Programmas 2007.-2013.gadam slēgšanas procesu.

Uzdevumi EEZ un NOR programmu vadībai:

- nodrošināt EEZ programmas „Nacionālā klimata programma” apsaimniekotāja funkciju izpildi, veicot programmas vadību un uzraudzību;
- nodrošināt NOR programmas „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” apsaimniekotāja funkciju izpildi, veicot programmas vadību un uzraudzību;

- nodrošināt NOR/EEZ programmu Sadarbības komiteju vadību;
- nodrošināt NOR/EEZ programmu iepriekš noteikto projektu izvērtēšanu;
- nodrošināt dalību jaunā 2015.-2020.gada perioda NOR/EEZ programmu plānošanā.

Uzdevumi Latvijas un Šveices sadarbības programmas projektu uzraudzībai:

- nodrošināt VARAM kā nozaru ministrijas funkciju izpildi;
- nodrošināt projekta CH09 Vadības komitejas vadību.

Iesaistītās iestādes:

VRAA nodrošina sekojošu funkciju izpildi:

- 1) ETS 2007.-2013.gada pārrobežu sadarbības programmām pirmā līmeņa finanšu kontroli;
- 2) Uzņemošā iestāde (hosting institution) 2007.-2013.gada Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas un Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas ATS, kas ietver sekojošo: ATS darbinieku pieņemšanu darbā, ATS darbības nodrošināšanai nepieciešamo publisko iepirkumu veikšanu un atbilstošu līgumu slēgšanu, nodrošina ATS darba telpas, informācijas tehnoloģiju sistēmas apkalpošanu, grāmatvedības uzskaiti, juridiskās konsultācijas u.c. administratīvos pakalpojumus ATS funkciju nodrošināšanai;
- 3) NOR/EEZ programmām Programmas Aģentūras deleģēto pienākumu izpildi.

1.6. VARAM darbības spēju izvērtējums

VARAM darbības vidi ietekmē gan ārējie, gan iekšējie faktori. Latvijas līdzdalība ES nosaka gan arvien pieaugošas likumdošanas prasības, gan arī arvien pieaugošas iespējas Latvijai ietekmēt starptautiskos procesus.

Latvijas iekšējie faktori:

- pieaugot ekonomiskai labklājībai, ievērojama daļa Latvijas sabiedrības locekļu līdzīgi kā bagātākajās valstīs pieņem pārtēriņa filozofiju un sāk patērēt ievērojami vairāk dabas resursu un sabiedrisko pakalpojumu, nekā nepieciešams, kā arī palielinās saražoto atkritumu daudzums;
- lielas reģionālās atšķirības iedzīvotāju blīvuma ziņā, slodzes ziņā uz vidi, iedzīvotāju ienākumos, kā arī praktiskajā projektu vadīšanas pieredzē;
- pieaugoša sabiedrības interese par vides jautājumiem, prasība pēc sakārtotas un līdzsvarotas vides, nevalstisko organizāciju ietekme;
- pieaugoša transporta ietekme uz vides, īpaši gaisa, kvalitāti;
- pakāpeniski pieaugoša lauksaimniecības un atsevišķos gadījumos arī rūpniecības ietekme uz vidi, kaut arī kopējais šīs ietekmes līmenis pagaidām ir salīdzinoši zems;
- vides piesārņojuma ietekme uz cilvēka veselību;
- ekonomisko interešu lobēšana, dažkārt nerēķinoties ar vides prasībām.

Ārējie faktori:

- dalība ES un NATO, pieaugošas likumdošanas prasības;
- sagatavošanās dalībai OECD;
- ES tirgus pozitīvā ietekme uz Latvijas komersantu vides jautājumu sakārtošanu;
- starptautisko saistību ietekme;
- starptautisko vides prasību nepietiekamā ieviešana Latvijas kaimiņvalstīs ārpus ES;
- starptautiskās tendences ilgtspējīgas attīstības jomā, vides prasību integrēšana citos sektoros;
- pārrobežu piesārņojuma ietekme;
- klimata pārmaiņu ietekme.

Nozīmīgākās problēmas un riski:

- rūpniecisko un transporta avāriju riski, tai skaitā, pārrobežu, nav pietiekamas atbildības par videi nodarīto kaitējumu;
- finansējuma un administratīvās kapacitātes trūkuma dēļ nav pilnā apjomā nodrošināta ES nosacījumu izpilde, tādēļ pastāv risks valstij zaudēt ES tiesā, tai skaitā attiecībā uz obligāto vides monitoringa prasību neizpildi, kā arī ES un Latvijas normatīvajos aktos noteikto mērķu (piemēram, atkritumu pārstrādē) neizpildi;
- vides prasības pieaug ievērojami straujāk kā administratīvā kapacitāte, kā rezultātā ir nepilnīga kontrole un rodas administratīvie šķēršļi;
- nepieciešamība kompensēt dabas aizsardzības prasību rezultātā radušos saimnieciskās darbības ierobežojumus, kam nav nodrošināts finansējums;
- aizsargājamās teritorijas un aizsargjoslas nepietiekami ietvertas teritorijas plānošanā, tādēļ šādās teritorijās tiek plānota un īstenota teritorijas izveidošanas mērķim neatbilstoša attīstība;
- ierobežotās administratīvās kapacitātēs dēļ pastāv risks nepietiekamai sagatavotībai un Latvijas prezidentūras ES Padomē kvalitatīvai vadīšanai 2015.gadā.

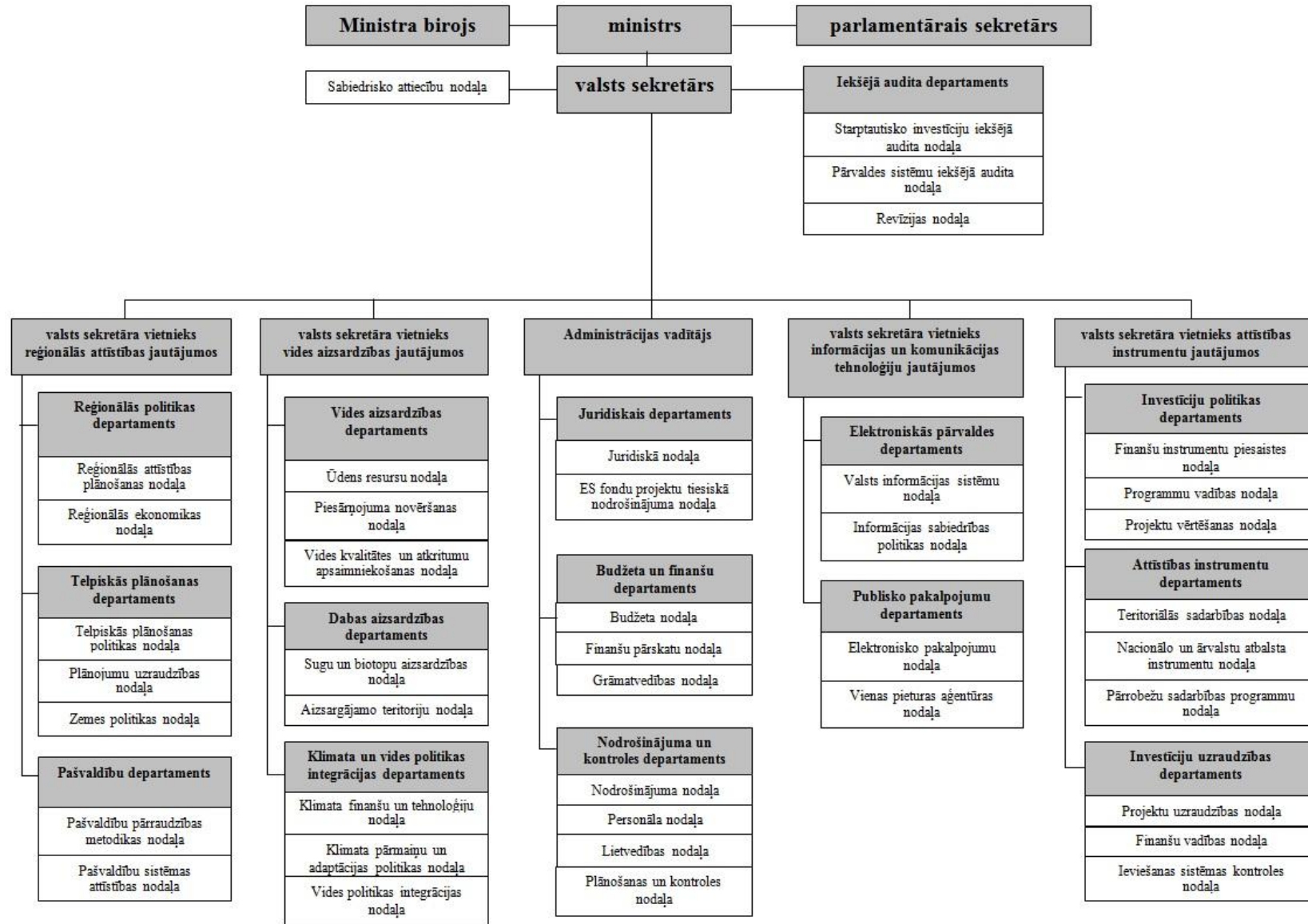
Iespējas:

- izveidota funkcionējoša normatīvo aktu un institucionālā sistēma, pārņemtas ES prasības;
- Latvijai ir iespējams ietekmēt ES normatīvo aktu turpmāko attīstību;
- pakāpeniski tiek ieviesta integrēta pieeja piesārņojuma novēršanā un kontrolē;
- izveidots īpaši aizsargājamo teritoriju, arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo teritoriju tīkls;
- nodrošinātas arvien pieaugošas sabiedrības līdzdalības iespējas lēmumu pieņemšanā vides jomā.

VARAM struktūra

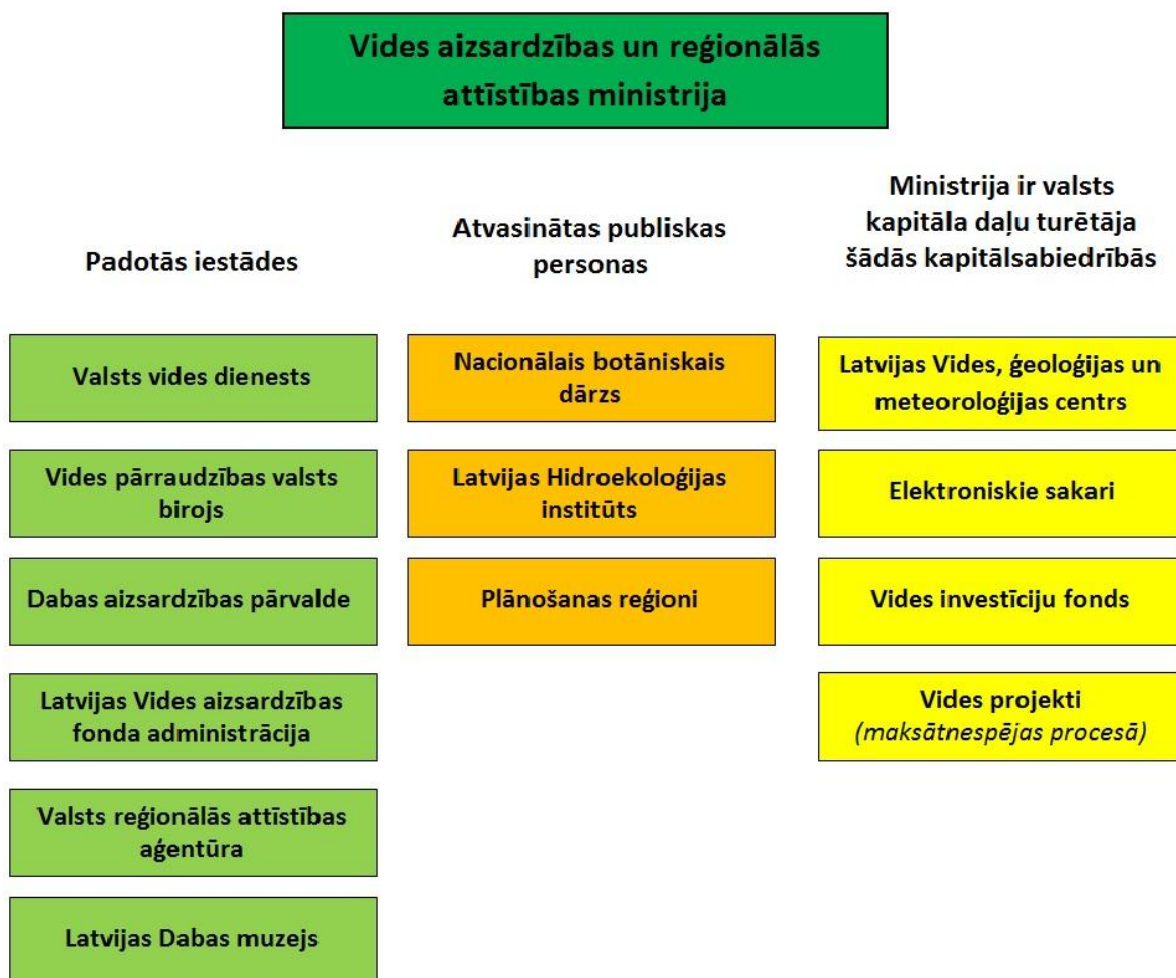
VARAM šobrīd ir piecpadsmit departamenti un viena patstāvīgā nodaļa (skatīt 1. attēlu). Vides aizsardzības, Dabas aizsardzības, Klimata un vides politikas integrācijas, Reģionālās politikas, Telpiskās plānošanas, Pašvaldību, Elektroniskās pārvaldes, Publisko pakalpojumu, Investīciju politikas, Investīciju uzraudzības un Attīstības instrumentu departamenti atbild par konkrētām jomām vai sektoriem. Savukārt, pārējie departamenti – Nodrošinājuma un kontroles, Juridiskais, Budžeta un finanšu un Iekšējā audita departamenti, tāpat kā Sabiedrisko attiecību nodaļa nodrošina ministrijas darbību kopumā.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas struktūra

1. attēls VARAM centrālā aparāta struktūra 2014.gada sākumā.

VARAM padotībā esošās iestādes (skatīt 2. attēlu) realizē valsts politiku un normatīvo aktu prasības visās ministrijas kompetences jomās.

2. attēls VARAM padotās institūcijas.

Nepieciešamās funkcionālās izmaiņas ministrijas un ministrijai padoto institūciju sistēmā stratēģijas īstenošanai

Lai kvalitatīvi sagatavotos Latvijas prezidentūrai ES Padomē 2015.gadā, uzlabotu ministrijas sniegumu starptautiskajā sadarbībā, kā arī lai nodrošinātu horizontālo ministrijas kompetences jautājumu koordināciju, nepieciešams izveidot Starptautiskās sadarbības un stratēģijas departamentu. Jaunā departamenta izveidi plānots veikt ministrijas esošo štata vietu un finansējuma ietvaros, funkcionāli pārstrukturējot atsevišķu struktūrvienību darbu.

Lai efektīvizētu ministrijas darbu un novērstu funkciju izpildes sadrumstalotību, kā arī sekmētu stratēģijā paredzēto mērķu sasniegšanu, tiek izvērtēta iespēja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vides investīciju fonds” veiktos pārvaldes uzdevumus, kas saistīti ar Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējuma administrēšanu, nodot Valsts reģionālās attīstības aģentūrai.

2. VARAM valsts budžeta programmu daļa

Nr. p.k.	Valsts budžeta programma (apakšprogramma)	Darbības virziens	2013.gads		2014.gads		2015.gads		2016.gads	
			plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits	plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits	plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits	plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits
1.	(01.00.00.) 97.00.00. Nozaru vadība un politikas plānošana	*	6 008 189	232	6 314 244	239	6 311 974	239	6 369 077	239
2.	96.00.00. Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā	*	715 936	5	1 632 503	15	457 260	15	0	0
3.	21.00.00. Vides aizsardzības fonds	Vides aizsardzības politika Dabas aizsardzības politika	2 495 605	7	4 679 607	7	4 752 174	7	5 463 608	7
4.	23.00.00. Vides politikas īstenošana	Vides aizsardzības politika	4 910 150	336	5 229 099	332	5 283 511	332	5 216 061	332
5.	24.00.00. Dabas aizsardzība	Dabas aizsardzības politika	4 488 574	288	4 739 235	193	4 740 289	193	4 722 235	193
6.	27.00.00. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenti	Nacionālās klimata pārmaiņu samazināšanas politika Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastrukturās projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība	70 659 382	0	29 299 769	0	307 327	0	272 664	0
7.	28.00.00. Meteoroloģija un bīstamo atkritumu pārvaldība	Vides aizsardzības politika (VARAM deleģēto pārvaldes uzdevumu veikšana meteoroloģiskās un hidroloģiskās informācijas sagatavošanā, vides monitoringa sistēmas, vienotas vides informācijas sistēmas un vides informācijas datu bāzu uzturēšanā un papildināšanā)	2 592 572	0	2 751 312	0	2 725 108	0	2 698 074	0
8.	30.00.00. Pašvaldību attīstības nacionālie	Pašvaldību attīstības politika un darbības uzraudzība	1 015 085	2	1 015 086	2	1 015 086	2	1 015 086	2

	atbalsta instrumenti									
9.	31.00.00. Atbalsts plānošanas reģioniem	Reģionālā politika	1 303 235	0	1 322 529	0	1 286 958	0	1 322 529	0
10.	32.00.00. Valsts reģionālās attīstības politikas īstenošana	Reģionālā politika Elektroniskās pārvaldes, informācijas sabiedrības attīstības un valsts informācijas sistēmu attīstības politika	1 741 579	63	2 538 553	78	3 058 693	78	3 218 313	78
11.	33.00.00. Emisijas kvotu izsolīšanas instruments	Nacionālās klimata pārmaiņu samazināšanas politika	23 202 975	6	15 651 592	6	19 920 207	6	10 218 749	6
12.	61.00.00. Kohēzijas fonda (KF) projektu un pasākumu īstenošana	Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība	69 911 236	0	72 335 964	0	11 336 835	0	0	0
13.	62.00.00. Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana	Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība	47 421 853	5	49 479 154	5	24 011 504	0	0	0
14.	63.00.00. Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība	651 152	0	149 400	0	23 234	0	0	0
15.	65.00.00. Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana	(līdz 2013.g.)	320 102	0	0	0	0	0	0	0
16.	67.00.00. Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	(līdz 2013.g.)	Atmaksas par iepriekšējiem gadiem, 0	0	0	0	0	0	0	0
17.	69.00.00. 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu	Eiropas Savienības struktūrfondu teritoriālās sadarbības programmu, citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu finansēto reģionālās attīstības un pārrobežu sadarbības atbalsta pasākumu vadība	32 067 347	17	36 019 854	20	17 611 611	20	2 434 976	20

	Īstenošana									
18.	70.00.00. Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	Eiropas Savienības struktūrfondu teritoriālās sadarbības programmu, citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu finansēto reģionālās attīstības un pārrobežu sadarbības atbalsta pasākumu vadība <i>(Līdzekļu piesaistes nodrošināšana tehniskai palīdzībai ERAF, ESF, KF apgūšanai, LIFE programmas projektiem un pasākumu īstenošanai mūžizglītības jomā)</i>	4 346 419	81	4 506 044	105	3 725 785	105	777 611	0
19.	71.00.00. Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība <i>(Institucionālās kapacitātes stiprināšana un cilvēkresursu attīstības veicināšana valsts, reģionālajās un vietējās institūcijās, kā arī visaptverošas nacionālās klimata politikas izstrādes atbalstīšana, sadarbojoties un daloties pieredzē ar līdzīgām institūcijām Norvēģijā)</i>	1 402 209	3	4 339 652	7	2 886 510	7	1 778 302	7
20.	72.00.00. Latvijas un Šveices sadarbības programmas finansēto projektu un pasākumu īstenošana	Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība <i>(Latvijas un Šveices sadarbības programmas finansēto projektu un pasākumu īstenošanas nodrošināšana)</i>	3 995 036	2	2 811 448	3	1 686 382	2	354 288	1
21.	73.00.00. Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	Eiropas Savienības fondu un finanšu instrumentu, Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta, ārvalstu un citu finanšu instrumentu finansēto vides aizsardzības un vides infrastruktūras projektu, kā arī uz klimata politikas mērķu sasniegšanu vērstu projektu uzraudzība	422 660	1	342 590	1	113 830	1	0	0
Kopā – finansējums/amata vietas (ievērojot vidēja termiņa budžeta ietvara likumā noteiktos maksimālos ierobežojumus)										

* Informāciju par valsts budžeta programmu 97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana" un 96.00.00 "Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā" neattiecinā uz darbības virzieniem.